

Deštník

Z P R A V O D A J O B C E

Deštné v Orlických horách

Vás zve k návštěvě
Kačenčiny pohádkové říše
www.orlickehory.eu
kacenka@destne.info

ročník
2 0 2 2

1

Kalendář akcí v obci – jaro/léto

TERMÍN	AKCE	MÍSTO	POZNÁMKA
30. 4. 2022	ČARODĚJNICE	MUZEUM	
7.5. 2022	KOMUNITNÍ SÁZENÍ	OBEC	
11. 6. 2022	POCHOD V OKOLÍ DEŠTNÉHO		ZŠ A MŠ DEŠTNÉ V O. H.
12. 6. 2022	ÚKLID HŘEBENE	OBEC + VELKÁ DEŠTNÁ	
22. 6. 2022	VÝLET NEJEN PRO SENIORY		POZNÁVACÍ ZÁJEZD
29. 6. 2022	ŠKOLNÍ AKADEMIE	ZŠ A MŠ DEŠTNÉ V O. H.	
2. 7. 2022	COUNTRY U TÁBORÁKU	MUZEUM	
5. 7. 2022	DVOŘÁKŮV FESTIVAL	KOSTEL SV. MATOUŠE	
23. 7. 2022	POUŤ	MUZEUM	
5. – 7. 8. 2022	TAVENÍ SKLA DŘEVEM	MUZEUM	
21. 8. 2022	MINITRH	NA DVOJCE	
27. 8. 2022	KAČENČINO LOUČENÍ S LÉTEM		JEDLOVÁ
27. 8. 2022	COUNTRY	CHATA KRIS- TÝNA	

Vážení spoluobčané,

věřím, že jste všichni do nového roku vykročili tou správnou nohou. Vydařená letošní zima nás pomalu, ale jistě opouští a jaro se hned začalo hlásit krásným slunečným počasím, což je po těch mnoha mlhavých a studených dnech jako balzám na duši. Dokonce nás přestala téměř omezovat všemožná kovidová opatření a vše bylo na té nejlepší cestě k žití života, na jaký jsme byli dříve zvyklí.

Naši krásnou obec začali opět navštěvovat turisté, začali jsme plánovat své letní dovolené a těšili se, že bude už jenom líp.

Bohužel to celé narušila další událost, a to násilná invaze ruských vojsk na území Ukrajiny.

Asi málokdo předpokládal, že něco takového je v dnešní civilizované době vůbec možné.

Ať chceme nebo ne, i tyto události nás budou ovlivňovat, a vlastně se již tak děje. Pocítili jsme to všichni minimálně při tankování svých vozidel. S tím samozřejmě souvisí další a další zdražování všeho možného. Media jsou plná informací o válce a jejích důsledcích, a proto nemá smysl se o tom dlouze rozepisovat. Rád bych se ale zmínil o jednom velice důležitém a milém zjištění, které je úzce spjato s posledními událostmi a zdá se být již pevnou jistotou v široké veřejnosti. Hovořím zde o obrovské vlně solidarity, která se mezi lidmi, nejen po celém světě, celé naší republice, ale hlavně také u nás v Deštném rozpoutala. Jsem na vás, Dešteňáci, opravdu nesmírně pyšný. S velkou hrdostí čtu a poslouchám pochvalné zprávy o tom, jak jsme se společně zapojili do pomoci. Mohu zde s čistým svědomím říci, že jdeme ostatním obcím a městům příkladem, a že podle nás mnoho obcí a měst začalo s podobnou pomocí. Díky vám všem, u nás nalezlo několik uprchlíků svůj druhý domov. Jsou opravdu velice vděční a možná až trochu nevěřicně přijímají naši pomoc. Nikdo z nás si asi neumí představit, čím si prošli, jaké pocity stále mají a co je ještě čeká. Věřím, že je všichni vřele přivítáte a budou se u nás cítit opravdu v bezpečí, jako doma. Velké a upřímné poděkování patří všem, kteří se jakkoliv zapojili do pomoci. Podrobněji se o tomto dočtete ve zvláštním článku dále ve zpravodaji.

Věřím, že se konečně začneme více setkávat při různých kulturních akcích v průběhu roku, které jsme již začali plánovat. Mám radost, že je napříč všemi organizacemi a spolky naší obce vůle obnovit některé kulturní akce, které buď postupem času z nějakých důvodů zanikly, nebo je přerušila koronavirová epidemie. Máme se jistě na co těšit a doufám, že tyto akce budou přínosem k lepšímu životu v naší obci a jako Dešteňáky nás to stmelí. Poslední události nám ukázaly, že v případě nouze umíme táhnout za jeden provaz a nehledě na minulost máme chuť si navzájem pomoci. Tak ať nám to vydrží.

Přeji vám všem hodně štěstí a zdraví, co nejvíce klidných a pohodových dní. Buďme k sobě ohleduplní a slušní, jistě nám všem potom bude mnohem líp. Ještě jednou vám děkuji za vaše dobré činy a těším se na brzké shledání.

Jaromír Meier, starosta

Obsah

Z obecního úřadu	3	Hasiči	31
Pomoc lidem z Ukrajiny	3	Výjezdy	31
Prostřednictvím modulu pro hlášení závad máme možnost hlášení závad přes formulář a QR kód	4	Ze zdravotnictví	33
Jarní svoz nebezpečného odpadu	5	Přinášíme rozhovor s MUDr. Lukášem Javorským	33
Informace o odstávkách elektřiny	5	Ze sportu	35
Ze zasedání zastupitelstva	5	Ski klub Deštné v Orlických horách -oddíl alpského lyžování	35
Z historie	13	Oddíl alpského lyžování	
Vrchmezí I.	13	TJ Sokol Deštné v O.h. – vyhodnocení uplynulé závodní sezóny	37
Živnost haluzácká: Orlické hory v září	14	Deštenští otužilci	41
Hantýrky: Haluzácká (Povídání)	16	Šediváčkův Long 2022	42
„Haluzáci“	17	V Orlických horách vypukl tamní maraton, poslední závod	
Co o nás psali v roce 1980. Díl II .	17	ČEZ Skitour před Jizerskou 50	42
Ze školy	18	Gasherbrum II (8 035 m): Svižné a bez kyslíku	44
Návštěva senátora z hor	18		
Pomáháme Ukrajině...	19		
Krajské finále škol ve florbalu	20		
Lyžařský výcvik	20		
Jak vypadala maturita v roce 1885?	21		
Z kultury	23		
Vlci v Orlických horách	23		
Muzejní vlastivědné středý	24		
Kronika Antonína Páchy	25		
Slovo P. Tomáše Hoffmanna	26		
Začínáme připravovat výlet pro seniory	27		
Odevšad	27		
Společenská kronika	27		
Soutěž o ceny	28		
Tříkrálová sbírka 2022	28		

POMOC LIDEM Z UKRAJINY

■ Již v úvodu tohoto zpravodaje bylo psáno o krizi na Ukrajině a tímto článkem bych vám chtěl přiblížit některé podrobnosti, které jsou s tím spojené. Vnímám, že je to v naší obci hodně diskutované téma. Cení si toho, že ty diskuze jsou v drtivé většině pozitivní a slýcháváme pochvaly za to, jakým způsobem jsme k celé situaci přistoupili. Buďte si však, prosím, jisti, že se snažíme vše dělat tak, aby to mělo co nejmenší negativní dopad na Vás, trvale bydlící občany, a od samého počátku se snažíme dělat taková opatření, abychom předcházeli budoucím možným nepříjemnostem. Jsme si vědomi možných rizik a vy budete vždy těmi, kteří jsou v našich očích nejdůležitějšími.

Když píše tento článek, je to právě měsíc, kdy se stalo něco, co asi nikdo nepředpokládal. Všichni jsme doufali, že první zvěsti o možné válce je „pouze“ politická strategická hra. Bohužel se stalo skutečností, že jsme svědky agresivní invaze ruských vojsk na území Ukrajiny, což je v dnešní civilizované době nevídané. O to víc, že útoky jsou vedeny také proti bezbranným civilistům.

První poptávka o možnosti poskytnutí pomoci v podobě ubytování uprchlíků a dopravních prostředků k jejich přepravě od hranic nebo humanitární pomoci, byla vznesena již 26. února od Národní sítě místních akčních skupin (NS MAS), která se celorepublikově zapojila do okamžité pomoci. Po rychlé konzultaci byla ještě tentýž den nabídnuta pomoc využití dopravního automobilu dobrovolných hasičů, ze strany Sport profi spol. s r.o. byly k dispozici dva mikrobusey a dále se nabídl pan Špulák s jedním mikrobusem a autobusem pro 55 cestujících. Tím jsme nabídli možnost přepravy pro cca 110 lidí. V porovnání s jinými obcemi a organizacemi jsme jejich možnosti značně převyšovali. Bylo to pro mě také první příjemné zjištění, že jsou mezi námi lidé, kterým vzniklá situace není lhostejná, a chtějí pomoci.

Hned následující den, tedy v neděli 27. února, jsme svolali výjimečnou schůzi zastupitelstva obce, kde jsme řešili, jak budeme dále postupovat a zjišťovali jsme veškeré možnosti následné pomoci. Schůze se zúčastnila také paní ředitelka školy a velitel dobrovolných hasičů. Dá se říci, že již zde vznikl prvotní plán pro ubytování uprchlíků a přijímání jejich dětí do naší školy. Byli jsme si vědomi naléhavosti dané situace a přistoupili jsme k možnosti poskytnutí čtyř bytů, které jsou v majetku obce. Nutno podotknout, že tyto byty byly určeny k rekonstrukcím, nebyly vybaveny nábytkem a muselo se v některých případech odvést mnoho hodin práce, aby byly nouzově obyvatelné. Abychom zmíněné byty vybavili nábytkem, byla vyhlášena cílená sbírka. Na tuto výzvu zareagovalo během krátké doby tolik lidí, že jsme ji museli následně ukončit. Lidé z celého okresu ochotně nabízeli nábytek, elektroniku a veškeré vybavení do bytu. Dva dny jsme tyto věci sváželi až do pozdních večerních hodin. Byty byly postupně vybaveny vším potřebným a připraveny k dočasnému užívání. Až těsně před příjezdem budoucích obyvatel, byly vybavovány dle aktuální potřeby. Byty se musely přizpůsobovat hlavně počtu ubytovaných a věku jejich dětí. Současně se sbírkou vy-

bavení bytů, probíhala také sbírka materiální pomoci, kterou všichni mohli celý týden nosit do hasičské zbrojnice. Sešlo se neuvěřitelné množství věcí v podobě ošacení na všechny věkové kategorie, hygienické potřeby, deky, povlečení, hračky pro děti, trvanlivé potraviny a podobně. Plán, že tuto sbírku následně odvezeme do centrálního skladu, jsme změnilí a rozhodli se, že tyto věci poskytneme „naším“ Ukrajincům, což se nám potvrdilo jako správná volba.

Snažíme se uprchlíkům nabídnout maximum, co můžeme v rámci našich možností poskytnout. Jedná se například o lékařskou pomoc jak pro děti, tak dospělým nebo psychologickou pomoc. V poslední době vypomáháme se zřízením bankovních účtů a následně s humanitárními dávkami, které poskytuje stát. Většina jich má zájem pracovat, takže pomáháme také se sháněním zaměstnání. Ale pomáháme i se zdánlivými maličkostmi, které však jsou pro uprchlíky velice důležité. Uvědomme si, že přijeli kolikrát doslova se dvěma taškami, bez vhodné obuvi a základních prostředků.

A kolik, že jich u nás v Deštném již přebývá? Jedná se o celkem 43 uprchlíků, převážně jsou to matky s dětmi. Devět dětí navštěvuje základní školu a čtyři chodí do školky. V procentuálním přepočtu na trvale bydlící obyvatelé naší obce se pohybujeme okolo 6,5 %, což je poměrně vysoké číslo. Ta čísla zřejmě ještě nebudou konečná, jelikož se situace na Ukrajině nijak dobře nevyvíjí.

Na závěr se sluší poděkovat každému za jakoukoliv pomoc. Nelze zde jmenovat každého, jelikož by to byl obsáhlý seznam lidí, kteří nějakým způsobem pomohli, a nerad bych na někoho zapomněl. Určitě se ale patří vyjmenovat ty, kteří pomáhají téměř denně, a to panu místostarostovi Ing. Richardu Přikrylovi, Kateřině Tenchové Dismanové, Lence Zábranské, zaměstnancům obce, paní ředitelce ZŠ a MŠ Deštné v O. h. Haně Brychtové, paní učitelce Raje Mockové, členům sboru dobrovolných hasičů, paní doktorce Aleně Remešové, panu doktorovi Lukášovi Javorskému, firmě Sport profi, spol. s r. o., a všem ostatním, kteří se jakkoliv podíleli na humanitární pomoci uprchlíkům z Ukrajiny.

Díky vám všem se u nás cítí v bezpečí, ještě jednou veliké díky...

Jaromír Meier, starosta

PROSTŘEDNICTVÍM MODULU PRO HLÁŠENÍ ZÁVAD MÁME MOŽNOST HLÁŠENÍ ZÁVAD PŘES FORMULÁŘ A QR KÓD

■ Možná jste zaregistrovali, že na sloupech veřejného osvětlení jsou nově nalepeny nálepky. Tyto nálepky plní hned několik funkcí. V první řadě jsou zde čísla, která specifikují jednotlivé sloupy a slouží pro přesnější orientaci při hlášení závad a jejich následné opravy. Na nálepkách jsou také QR kódy. Pokud vlastníte chytrý telefon, načtením QR kódu budete přesměrováni na formulář, do kterého můžete upozornit například na závadu veřejného osvětlení, ale můžete upozornit i na jiné problémy, třeba na poruchu na vodovodu apod.. Toto hlášení se automaticky odešle do portálu Gobec, včetně přesné polohy odesílatele. Jednoduchým způsobem můžete také pořídit fotografii, která se společně s nahlášením závady také odešle do portálu.

Tyto nálepky mají ale ještě jednu důležitou funkci. Jednotlivá čísla jsou zaregistrována na Krajském operačním středisku Hasičského záchranného sboru a slouží jako tzv. záchranné body. V praxi to funguje tak, že pokud se stane nějaká mimořádná událost (například dopravní nehoda apod.) a vy zavoláte na tísňovou linku, obsluha této linky se vás následně zeptá, jestli vidíte sloup veřejného osvětlení a číslo, které je na zmiňované nálepce. Tím dojde k upřesnění místa mimořádné události a složky Integrovaného záchranného systému se snáze dostaví na místo.

Tento systém se začíná hojně využívat ve městech, ale i obcích a tak nějak to patří do dnešní „elektronické“ doby. Slibujeme si od toho značné ulehčení jak hlášení závad, tak jejich následné odstraňování.

Jaromír Meier

JARNÍ SVOZ NEBEZPEČNÉHO ODPADU

■ Jarní svoz nebezpečného odpadu proběhne v sobotu 30. dubna na sběrném dvoře za hasičskou zbrojnicí od 9,25 h do 9,45 h.

LZ

INFORMACE O Odstávkách elektriny

■ O odstávkách elektriny se můžete dozvědět i na webových stránkách obce (<https://www.obec-destne.cz/>), kde je umístěn banner s automatickým zobrazováním informací o plánovaných odstávkách.

Návštěvník webových stránek tak ihned zjistí, zda v nejbližších 15 dnech v obci dojde k plánované odstávce. Při pokliku na okno (banner) společnosti ČEZ bude přeměrován na webové stránky provozovatele elektrické sítě. Zde se pak zobrazí detailní výčet odběrných míst i s orientačním mapovým podkladem. Pokud by z mimořádných důvodů došlo ke zrušení plánované odstávky, i tato informace bude formou banneru neprodleně zveřejněna.

LZ

Ze zasedání zastupitelstva

■ **Usnesení z 31. zasedání Zastupitelstva obce Deštné v Orlických horách ze dne 18. listopadu 2021**

— Usnesení č. 1/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách určuje ověřovatele zápisu Ing. Evu Kotyzovou a Martina Struhaře, zapisovatelku Lenku Zábranskou.

— Usnesení č. 2/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje program zasedání.

— Usnesení č. 3/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje úpravu rozpočtu č. 5, dle přílohy č. 1 tohoto usnesení.

— Usnesení č. 4/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje opravu Usnesení č. 4/21/2021, kde došlo k chybnému přepsání částek schváleného rozpočtu do zápisu.

— Opravené Usnesení č. 4/21/2021 je tedy ve znění:

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje rozpočet obce na rok 2021 jako schodkový ve výši příjmů 22 841 143,- Kč, ve výši výdajů 32 610 489,- Kč. Roz-

díl příjmů a výdajů ve výši 9 769 346,- Kč bude financován z přebytků minulých let. Závaznými ukazateli rozpočtu roku 2021 stanovuje paragrafy. Závaznými ukazateli rozpočtu stanovuje § 3119 dle rozpočtové skladby, položka 5331, jako závazný ukazatel příspěvku pro příspěvkovou organizaci Základní škola a Mateřská škola Deštné v Orlických horách, IČ 75015919, ve výši 2 800 000,- Kč a § 3315 dle rozpočtové skladby položka 5222 jako závazný ukazatel příspěvku na provoz Muzea zimních sportů, turistiky a řemesel ve finanční výši 500 000,- Kč.

— Usnesení č. 5/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odměnu neuvolněnému starostovi obce Deštné v Orlických horách ve výši 60% z celkové platné odměny pro uvolněného starostu, dle NV č. 202/2018 Sb., s platností od 1. 12. 2021.

— Usnesení č. 6/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odměnu starostovi obce Deštné v Orlických horách, dle přílohy č. 1 tohoto usnesení.

— Usnesení č. 7/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odkup a bezúplatný převod souboru pozemků, dle Usnesení č. 8/26/2021, od Statutárního města Hradec Králové do majetku obce Deštné v Orlických horách za nabídkovou cenu v celkové výši 6 266 420,- Kč

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu jednáním ve věci odkupu a převodu pozemků s Magistrátem Hradec Králové.

— Usnesení č. 8/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje záměr pronájmu části pozemku parc. č. 690/1 v k. ú. Jedlová v Orlických horách.

— Usnesení č. 9/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje pronájem pozemku parc. č. 1043 v k. ú. Jedlová v Orlických horách společnosti RKR spol. s r. o., Jedlová 263, Deštné v Orlických horách, IČ 45539855, s platností od 1. 12. 2021 na dobu neurčitou. Nájemné je stanoveno ve výši 100,- Kč /rok.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Smlouvy o nájmu.

— Usnesení č. 10/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje propachtování pozemků parc. č. 1306/2, parc. č. 1426/2, parc. č. 1303/6, parc. č. 1252/2, parc. č. 1287/1, parc. č. 1287/3, parc. č. 2070/2, parc. č. 1243/3, parc. č. 2074/1, parc. č. 2074/2, parc. č. 2070/1, parc. č. 2077, všechny v k.ú. Deštné v Orlických horách a parc. č. 491, parc. č. 1259, parc. č. 741/3, parc. č. 510/3, parc. č. 742/1, parc. č. 1230, parc. č. 1260, všechny v k.ú. Jedlová v Orlických horách s MEFAS s.r.o., Bačetín – Sudín 1, 518 01, IČO 25255231. Pachtovné je stanoveno ve výši 2 000,- Kč/ha/rok s tím, že pachtovné bude hrazeno za výměru užívaných ploch pozemků dle LPIS, který je uveden v příloze č. 1. tohoto usnesení. Celková výměra všech uvedených pozemků dle LPIS činí 73 696 m². Pachtovní smlouva nabude účinnosti dnem 1. 1. 2022 a platnosti pozbude dne 31. 12. 2027.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Pachtovní smlouvy.

— Usnesení č. 11/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje záměr

o propachtování pozemků parc. č. 233/1, parc. č. 233/3, parc. č. 233/5, parc. č. 620/11, parc. č. 657/1, parc. č. 233/8, parc. č. 620/16, všechny v k.ú. Deštné v Orlických horách a pozemku parc. č. 116/1 v k.ú. Jedlová v Orlických horách.

— Usnesení č. 12/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje záměr směny pozemku parc. č. 2437 v k.ú. Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 13/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Dodatek č. 1 ke smlouvě o nájmu majetku č.j. UZSVM/HRK/3448/2017-HRKM, týkající se pozemků st.p.č. 313 a parc.č. 348/4 v k.ú. Jedlová v Orlických horách.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem dodatku.

— Usnesení č. 14/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách revokuje usnesení č. 19/20/2020 a schvaluje komisi pro otevírání obálek a hodnocení nabídek v rámci výběrového řízení na pozici obecní architekt ve složení:

Členové komise:

- Jaromír Meier
- Ing. Richard Příkryl
- Ing. Petr Prouza
- Ing. arch. Oldřich BITTNER

Náhradníci:

- Kateřina Tenchová Dismanová
- Arpád Lörincz
- Martin Struhař

— Usnesení č. 15/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje zařazení investičního záměru ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách do Strategického rámce projektu MAP II Dobruška.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Souhlasu s investičním záměrem zřizovaných subjektů.

— Usnesení č. 16/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odměnu ředitele ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách, dle přílohy č.1.

— Usnesení č. 17/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci pro stavbu s názvem „Kanalizační přípojka pro objekt č.ev. 113, k.ú. Deštné v Orlických horách“, investor XXXX.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vydáním závazného stanoviska.

— Usnesení č. 18/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci pro stavbu s názvem „Most ev.č. 321-011 Jedlová“, investor Královéhradecký kraj, Pivovarské náměstí 1245/2, 500 03 Hradec Králové, IČO 70889546, v zastoupení Údržba silnic a.s., Kutnohorská 59, 500 04 Hradec Králové, IČO 27502988.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vydáním závazného stanoviska.

— Usnesení č. 19/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje provedení stavby s názvem „Deštné v Orlických horách, parc. 707 – knn, IV-12-2022660“, investor ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín, IČO 24729035.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyhotovením vyjádření k vydání územního souhlasu.

— Usnesení č. 20/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje provedení stavby s názvem „Deštné v O.h. – Plasnice, parc. 2304 – knn IV-12-2022751“, investor ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín, IČO 24729035. Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyhotovením vyjádření k vydání územního souhlasu.

— Usnesení č. 21/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje umístění datového přípoje do pozemků v majetku obce Deštné v Orlických horách parc. č. 1985/2 a parc. č. 660/4 v k.ú. Deštné v Orlických horách, za dodržení podmínek:

- před zahájením zemních prací musí dojít k podání žádosti o uložení podzemních sítí a případnému vytyčení podzemních sítí.

- řízený protlak pod místní komunikací bude veden v minimální hloubce 1 m

Investor: XXXX

— Usnesení č. 22/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje „Operační plán zimní údržby pro zimní sezonu 2021 – 2022“.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Operačního plánu zimní údržby.

— Usnesení č. 23/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje shromažďování přijatých žádostí na změnu Územního plánu došlých po datu 31. 12. 2019, které budou dále zahrnuty do následující, zatím nezahájené změny Územního plánu.

— Usnesení č. 24/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek Základní organizaci Českého svazu včelařů Bystré – 50702, Bystré 110, 518 01, IČO 60886081.

— Usnesení č. 25/31/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje, na základě žádosti, finanční příspěvek Okresnímu sdružení ČUS Rychnov nad Kněžnou, z.s., U Stadionu 1498, 516 11 Rychnov nad Kněžnou, v hodnotě 2000 Kč.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením převodu darovaného finančního příspěvku a podpisem Darovací smlouvy.

■ Usnesení z 32. zasedání Zastupitelstva obce Deštné v Orlických horách ze dne 15. prosince 2021

— Usnesení č. 1/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách určuje ověřovatele zápisu Kateřinu Tenchovou Dismanovou a Martina Struhaře, zapisovatelku Lenku Zábranskou.

— Usnesení č. 2/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje program zasedání.

— Usnesení č. 3/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách vydává na základě § 14 zákona č. 56/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů, Obecně závaznou vyhlášku č. 2/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu a místostarostu jejím podpisem.

— Usnesení č. 4/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje plán inventur na rok 2021 včetně inventarizačních komisí v tomto složení:

Hlavní inventarizační komise: Ing. Richard Příkryl, Ing. Petr Prouza, Martin Struhař
Obecní úřad: Kateřina Tenchová Dismanová, Arpád Lörincz, Jaromír Meier
Základní škola a Mateřská škola: Ing. Richard Příkryl, Jaromír Meier, Mgr. Hana Brychtová

Hasiči: Martin Struhař, Ing. Richard Příkryl, Petr Hájek

VaK: Jaromír Meier, Ing. Richard Příkryl

Místní hospodářství: Ing. Eva Kotyzová, Jaromír Meier, Ing. Richard Příkryl

Muzeum: Jaromír Meier, Kateřina Tenchová Dismanová, PhDr. Bohumír Dragoun

Byty: Ing. Richard Příkryl, Jaromír Meier

Doprava: Ing. Richard Příkryl, Jaromír Meier, Martin Struhař

Zdravotnictví: Arpád Lörincz, Jaromír Meier

Dokladová inventura: Jaromír Meier, Petr Prouza, Martin Struhař, Šárka Šábrtová

— Usnesení č. 5/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje cenu vodného pro rok 2022 v hodnotě 36,85 Kč/m³ s DPH a cenu stočného pro rok 2022 v hodnotě 50,- Kč/m³ s DPH.

— Usnesení č. 6/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Rozpočtové opatření č.6., dle Přílohy č.1 tohoto usnesení.

— Usnesení č. 7/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Rozpočtové provizorium na rok 2022 ve znění uvedeném v příloze tohoto usnesení.

— Usnesení č. 8/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách revokuje usnesení zastupitelstva obce č. 13/29/2021 ze dne 15.9.2021. Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odkup oddělené části pozemku p.č. 2298/15 v k.ú. Deštné v Orlických horách o výměře 290 m² za cenu 50 Kč/m², dle geometrického plánu č. 1196-175/2021.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením náležitostí spojených s odkupem pozemku.

— Usnesení č. 9/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje odpis pohledávek v celkové hodnotě 34 353,- Kč a vyřazení závazku v celkové hodnotě 592,- Kč.

— Usnesení č. 10/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách bylo seznámeno s návrhem rozpočtu ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách pro rok 2022, dle přílohy tohoto usnesení.

— Usnesení č. 11/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje provedení stavby s názvem „IV-12-2023363; Deštné v Orlických horách, e.č. 70 - kNN“, investor ČEZ Distribuce, a.s., Teplická 874/8, 405 02 Děčín, IČO 24729035. Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyhotovením vyjádření k vydání územního souhlasu.

— Usnesení č. 12/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí se stavbou s názvem „Stavba RD, Deštné v Orlických horách“, investor XXXX.

— Usnesení č. 13/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje přeložku vodovodního řádu, kterou je třeba provést v rámci stavby s názvem „Stavba RD, Deštné v Orlických horách“, investor: XXXX. Veškeré náklady spojené s plánovanou přeložkou vodovodního řádu budou hrazeny investorem stavby.

— Usnesení č. 14/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí se stavbou s názvem „Stavební úpravy RD č.p. 465 v Deštném v Orlických horách“, investor: XXXX.

— Usnesení č. 15/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje umístění inženýrských sítí - kabelové přípojky nn pro novostavbu rodinného domu na par. č. 256, k.ú. Deštné v Orlických horách na pozemcích parc.č. 2015/2 s 2125, k.ú. Deštné v Orlických horách, investor: XXXX.

— Usnesení č. 16/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje zřízení samostatného sjezdu a napojení na účelovou komunikaci par. č. 2015/2, k.ú. Deštné v Orlických horách v rámci novostavby rodinného domu na parc.č. 256, k.ú. Deštné v Orlických horách, investor: XXXX.

— Usnesení č. 17/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí se stavbou studny na st.p.č. 217, k.ú. Jedlová v Orlických horách, investor: RKR s.r.o., Jedlová 263, 51791 Deštné v Orlických horách, projektant: AVOZ – Ing. Aleš Voženílek, Projektová kancelář, IČ: 62463233.

— Usnesení č. 18/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí s projektem s názvem „DŮM U POTOKA – odstranění stávající stavby“, investor: XXXX.

— Usnesení č. 19/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí s projektem s názvem „CHALUPA U POTOKA – odstranění stavby“, investor: XXXX.

— Usnesení č. 20/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Dodatek ke smlouvě č. 950251, sepsané se společností Marius Pedersen a.s., Průběžná 19403, 500 09 Hradec Králové, IČ: 42194920.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Dodatku.

— Usnesení č. 21/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo č. 847/TC/RD/2021/149 ze dne 29. 9. 2021, sepsanou se společností Strabag a.s., Kačírkova 982/4, 15800 Praha 5 – Jinonice, IČ: 60838744.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Dodatku.

— Usnesení č. 22/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek v hodnotě 3 000,- Kč Oblastní charitě Červený Kostelec, 5. Května 1170, 549 41 Červený Kostelec, IČO 48623814.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením převodu finančního příspěvku.

— Usnesení č. 23/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek v hodnotě 3 000,- Kč Domácímu hospicu o.p.s., Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, IČ: 02305291.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením převodu finančního příspěvku.

— Usnesení č. 24/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek v hodnotě 5 000,- Kč útulku Psi domov, Lukavice 222, 516 03 Lukavice.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením převodu finančního příspěvku.

— Usnesení č. 25/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek v hodnotě 5 000,- Kč Agentuře domácí péče, Záhumenská 475, 517 71 České Meziříčí, IČ: 63213206.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu vyřízením převodu finančního příspěvku.

— Usnesení č. 26/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace na nákup knih (dokumentů) do výměnných fondů v rámci regionálních knihovnických služeb sepsanou se společností Kultura Rychnov nad Kněžnou s.r.o., Panská 79, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, IČ: 27475689. Hodnota dotace činí 5 000,- Kč.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem smlouvy.

— Usnesení č. 27/32/2021 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách bylo seznámeno s provedenými opravami v čp. 373 (výměna ohřevu vody, demontáž původního a rozvod vody pro nové dva boilery) nájemcem FK Deštné v O. h. z. s.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje úpravu nájmu stanoveného nájemní smlouvou o nájmu nebytových prostor z 30. 10. 2019 za období 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 a to na výši 0,- Kč.

■ Usnesení z 33. zasedání Zastupitelstva obce Deštné v Orlických horách ze dne 20. ledna 2022

— Usnesení č. 1/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách určuje ověřovatele zápisu Ing. Richarda Příkryla a Martina Struhaře, zapisovatelku Lenku Zábranskou.

— Usnesení č. 2/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje program zasedání.

— Usnesení č. 3/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje Dodatek č. 1 ke stávající nájemní smlouvě se Spolkem Luisino Údolí, se sídlem Deštné v Orlických horách 425, IČ: 27050343, zastoupeným panem Ing. Petrem Vysokým, předsedou sdružení, s platností od 1. 2. 2022.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Dodatku č. 1.

— Usnesení č. 4/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje propachtování pozemků parc. č. 233/1 o výměře 15 499 m², parc. č. 233/3 o výměře

3938 m², parc. č. 233/5 o výměře 616 m², parc. č. 233/8 o výměře 1626 m², parc. č. 620/11 o výměře 55 308 m², parc. č. 620/16 o výměře 8 824 m², parc. č. 657/1 o výměře 14 697 m², všechny v k.ú. Deštné v Orlických horách a parc. č. 116/1 o výměře 15 798 m² v k. ú. Jedlová v Orlických horách panu Adamovi Kotyzovi, Deštné v Orlických horách 424, 517 91, IČ: 75154013. Pachtovné je stanoveno ve výši 2 000,- Kč/ha/rok s tím, že pachtovné bude hrazeno za výměru užívaných ploch pozemků dle LPIS. Celková výměra všech uvedených pozemků dle LPIS činí 116 306 m². Pachtovní smlouva nabude účinnosti dnem 1. 2. 2022 a platnosti pozbude dne 31.12.2027.

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách pověřuje starostu podpisem Pachtovní smlouvy.

— Usnesení č. 5/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje záměr prodat části pozemků parc. č. 128/2, parc. č. 660/4, parc. č. 762/1, všechny v k. ú. Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 6/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje záměr prodat části pozemků parc. č. 128/2 a parc. č. 660/4, oba v k. ú. Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 7/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje záměr pronajmout části pozemků parc. č. 128/2 a parc. č. 660/4, oba v k. ú. Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 8/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje záměr prodat oddělenou část pozemku parc. č. 748/151 v k. ú. Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 9/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje příspěvek za vedení ředitelce ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách dle Přílohy č. 1 tohoto usnesení, a to s platností od 1. 1. 2022.

— Usnesení č. 10/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje projektovou dokumentaci a souhlasí se stavbou s názvem „Obslužná komunikace“, investor: XXXX. Komunikace bude po dokončení bezúplatně převedena do majetku Obce Deštné v Orlických horách.

— Usnesení č. 11/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje provedení stavby s názvem „Přístavba rodinného domu č. p. 257 v Deštném v Orlických horách“, investor: XXXX.

— Usnesení č. 12/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách bylo seznámeno s žádostí Evy Perné, XXXX, IČ:03053474, o prominutí nájemného z důvodu dlouhodobého snižování tržeb a stále se zvyšujících provozních nákladů (dopady CO-VID 19).

Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách schvaluje prominutí nájemného za nebytové prostory sloužící pro provoz prodejny potravin v č. p. 133, za období leden – červen 2022.

— Usnesení č. 13/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje Základní škole Trivium Plus o. p. s., IČ 64829804, se sídlem Dobřany 2, 518 01

Dobruška, poskytnutí dotace z rozpočtu obce na investiční a neinvestiční náklady spojené s provozem školy ve výši 4.000,- Kč za jednoho žáka v celkové výši 76.000,- Kč. — Usnesení č. 14/33/2022 – Zastupitelstvo obce Deštné v Orlických horách neschvaluje, na základě podané žádosti, finanční příspěvek pro Domov pro seniory Pilníkův, Trutnovská 176, 542 42 Pilníkov.

Jaromír Meier, starosta

Přijatá usnesení ze zasedání Zastupitelstva obce Deštné v Orlických horách najdete také na: <http://www.obec-destne.cz/urad-2/>

Pozn. Na základě Zákona o ochraně osobních údajů a GDPR neuvádíme některé citlivé údaje.

Z historie

VRCHMEZÍ I.

■ Pronikli jsme až na samé hranice, ustavičně k severu míříce. Nyní bude se nám něco zpět vrátiti na jihovýchod, abychom slezli téměř **Vrchmezí**, tou stranou strmicí. Vyjdeme z Olešnice a záhy počneme do výše stoupati tu mezí u pole ve stráni, tu paloukem vysokým, nebo lesíkem. Zpět-li se rozhlížíme, uvidíme pod sebou Olešnici, jako stádo shluklou pod výšinami nad ní se pnoucími. Ale již nás pojal hustý les, již marno se ohlížeti. Stoupáme ustavičně před se, výš a výše, stezníčkem vyšlapaným, pak zanikajícím,

sotva znatelným. Dobrymi vůdci jsou nám znamení na stromech, pořízené klubem turistů. Jdeme již přes hodinu a cítíme podle unavení, že jsme vysoko. Než i sám les nám to dosvědčuje: jeho stromy zakrnělé, u kořene tlusté a pak náhle se úžící, větvemi od země zarostlé. Mnoho tu vývrátů, mnoho tu od sněhu zpolámaných, nejeden tu také stojí s kůrou ohryzanou od jelenů, kteříš tu nejsou žádnou vzácností.

Výhledu pro hustý les není cestou žádného. Zapadáme do jeho houštin často tak, že se jest nám jimi prodíratí, až posléze úzký průsek dovede nás na téměř samo, nevalně prostranné, lesa prosté, ale hustým lesem kolkolem obklopené. Zle by bylo s výhledem, na který jsme se těšili, kdyby tu o něj nebylo postaráno vysokou tribunou z osekáných kmenů pěkně vystavěnou.

Nežli však na ni vystoupíme, odpočineme si v hospůdce o samotě na temeni ve spoustě lesů stojící. Jest už na půdě pruské, ale piva českého tu dostaneme i chléb, máslo i masité zákusky. Po dvouhodinové cestě se tu příjemně sedí a odpočívá. Mile působí i klid kolem vládnoucí. A pak na tribunu! Dřevěné schody ve trámův uměle skládaném vedou na její vrch, na podlahu zábradlím kolem opatřenou. Stoupající, pozorovali jsme již prudší vnutí vzduchu, tu nahore ještě více cítíme jeho proudění.

Pokračování příště

**Společnou práci spisovatelů a umělců českých
Veda Fr. Ad. Šubert a F. A. Borovský,
v Praze 1883 vydavatel a nakladatel J. Otto
Vybral W**

ŽIVNOST HALUZÁCKÁ: ORLICKÉ HORY V ZÁŘÍ

■ Znájí je všichni, kdo jsou z kraje vrchů, dolin a lesů, kde teče kreu a jindy koneu, kde roste mrkeu a na utírání jsou handry. Všichni, kdož vědí, že dnes je také dneskom, vědí rovněž, co jsou haluzáci. Ale není příliš jisto, že ti ostatní, které jejich maminky nehoupali v kolébkách z dřeva z orlických lesů a kterým nezpívaly přitom hajej dadej na lajcích, nýbrž na lavicích, by také něco o nich věděli.

Haluzáci – proč se jim tak říká? Buď proto, že jsou velcí a silní jako stromy, nebo že dopravují z lesů kmeny stromů. K práci je nutno míti obě ruce pravé a obě silné, je třeba míti též pořádné rozměry těla, a proto jsou velcí a mohutní. Jinak by to ani haluzáci nebyli. Šlachovití a osmahlí, kmeny kostí a svalů, ztužené provazci šlachů a silných srdcí. Tvrdí jako práce, kterou začínají jarem a končí mlhami podzimu a sněhem.

Silné krajíce chleba do „šejstroku“ mezi pevné řetězy a pytel ovsu pro pár mohutných valachů, kteří svými rozměry nezadají majitelům, a mír nemyslíciho klidu v duši, to je výzbroj na celý den do lesů a ticha. Už tenkrát, když první paprsek usedne na rozhlednu Králického Sněžníku, drkotají silná kola jejich vozů po lních cestách do roklí panských lesů. Je to začátek dne naplněného až na okraj tmy hejrupáním a úsilím svalů a hlasivek. Neboť být kluzákem znamená také hřmítí mocným hlasem i tenkrát, když už je hrdlo vypáleno žitnou.

Tam v lesích čekají předměty práce: bělostná dlouhá těla smrků, jedlí a borovic obnažená ze šatů kůry a zeleně a roztroušená, jak je zastihla dřevařská smrt, po stráních a pasekách. Čekají na cestu do světa. První část haluzáckého úkolu je v zápětí potom, když lesní úřad bez dlouhých srdečných pozdravů oznámí, že v určitých časových údobích je nutno dopravit na nádraží tolik a tolik kubických metrů dřeva, stahování klád na místa přístupná vozům. Haluzáckým vozům, silným a těžkým, rozděleným na dva díly, jejichž části podle délky klád se mohou od sebe oddáliti. Když stahují haluzáci kmeny, tenkrát není daleko široko ani chlupu zvěře, pod nímž je ještě trochu života, aby se rychle nevzdálila na hony daleko, v šíleném spěchu strachu. Neboť hřmot klád, dopravovaných přes pařezy, keře, výmoly a kamenných pasek i strání, je znásoben bouří křiku: „Šimla, vijó. Huj, Ryzko, Tondo, zatáhnout řetěz a vodsadit konec napravo.“ A za tohoto doprovodu jedna kláda za druhou opouští zaháknuta řetězem a tažena koněm či koulena a postrkována silou lidí domovskou paseku, nadzvedávána a přidržována sochory haluzáků.

V druhém dílu haluzách práce je obsažen další perný kousek: dostati mrtvé obry na vozy uprostřed lesů, kde už slovo jeřáb je hříšným obrazem technického přepychu. A tak to vše je ruční práce za spoluúčinkování heverů, jež jsou nástroji nezbytnými. Těžší část kmene, spodek stromu, nadzvedávána hevery je nejdříve uložena na vůz. Pak teprve následuje rovněž za pomoci heverů lehčí část – vršek kmene. Kdo chce býti k večeri doma, musí si pospíšet, a proto hevery pracují, svaly pracují, hlasivky v permanenci, aby bylo o svačině naloženo.

Lze toho dosáhnout spojenými silami nejméně dvou haluzáckých rodin, které proto pracují společně. Kláda ke kládě srovnaná vedle sebe, stažené řetězy a upevněné sochory, čtyři, pět či šest, podle velikosti a síly koní, podle vytrvalosti vozu a jakosti cesty, to je haluzácká fora. K jejímu naložení je třeba zkušenosti i hbitosti a malá nešikovnost stačí, aby jí padl za obět rozmáčkнутý prst, přeražená noha, rozbitý obličej či život koně, když kmen špatně přidržován sklouzne nebo když selže hever. Ale stává se tak jen zřídka; s haluzemi dovedou haluzáci zacházet dobře. Neboť haluzáctví je jakási dědická živnost, jejíž poslušnost respektují i lesní úřady. A tak přechází z otců na syny i se zkušenostmi a tradicí, ke které patří také umění rádného posezení ve venkovských hospodách.

Na haluzáckou živnost padl však nyní stín: v dnešní době krizí došlo i na haluzácké výdělky v srdcích Orlických hor. Málo práce a slabé výdělky – to je jako zvuk umíráčku

Uprostřed Krejčí Josef.

Křižovatka v Jedlové, doprava dřeva do Alfy v Solnici, Krejčí a Michl s přípřeží vytáhnou vozy k Prokopcovi.

odzvánějícího konec bohatýrským kouskům, odvaze i zápasům s kusy těžké hmoty. Haluzáci dnes už nejsou veselí chlapci jako dříve. I je hospodářská krize přirdousila.

Lidové noviny 3.10.1931

HANTÝRKY: HALUZÁCKÁ (POVÍDÁNÍ)

■ Daleko v obzoru trčí Králický Sněžník, stranou pak hradba Suchého vrchu a kopule Žampachu. A mezi tím vršky, lány polí a lesů. Orlické hory, zem haluzáků, doučat a šmerkustu. Od Zmrzlíku po silnici vydloubané časem hřmí do údolí hlas vozů, řetězů a klád. „Jedou zasejc jako prašivci,“ řekl uznale soused. „Cák haluzáci, a dávát pozor! Depak ty! Dřou, pracujou vod božího rána, ale jak je posedne rapl a napijou se kořauky, tak to je zle. To pak pankejt nepankejt, rygol nerygol. Tudle taky, potkám toho Borka, a má ruku samou kreu. Poudám: Cák se ti stalo? Ale, jenomejc mně prask vobrtlík a uskríp mně ruku. A tepruvejc teďkom to začíná fest pálit. Dřívejc nic, jen kreu krapátek tekla, ale hodil sem na to handru. Horší, že mám jen půlku vojete a lajsna, co sem tam dal, asi nevydrží. Povední braunek sklouz, pacholek ho fčac nechyt a voje bylo vejpůlky; voni tam sou cesty samej rygol. A eště ke fšemu je braunek trošku lekavej; ale naše douče by ho nedalo ani za půl Prajska. A víš sousede, poudá Borek dálejc, poď se stavít na čtvrták, ať si na tu smůlu vodpočinu. Dyď sem támhlenc eště ke všemu pod sokolounou v rejdě urazil taky vocadník. Na lajci v rychtě a při čtvrtáku, to by se to

sedalo. A tak sem řek: Puďu dost, cāk bych nešel. Dlouho sem taktak neseďal. Voni haluzáci sou lidi dobrý, ale v tomhlenctom divoký. A taky jó, eště druhej den tam haluze stály.“ „No musím dít“ – poudal soused, „ďu eště ke kovárojo pro ruchadlo a plužňata. Tedkomo po tom šmerkustě budem sejt. No, Pámbu vás pozdrau.“ „Krau, krau,“ ozvalo se z lesa. Vida, tedy i vrány po orlicku.

Lidové noviny 27.3.1932

Vybral Jan Hlaváček

„HALUZÁCI“

■ Dostala se mi do rukou „Sbírka fejetonů, povídek a sloupků“ od Karla Poláčka, který ve dvou novinářských sloupcích popisuje profesi „Haluzáků“, kteří se živili stahováním a dopravou vytěženého dříví z lesů v Orlických horách.

Význam slengových výrazů:

Šestrok – sedačka v přední části vozu s úložným prostorem.

Sochory haluzáků – dřevěný sochor s hákem na otáčení kmenů.

Hevery – sloužily ke zvedání kmenů.

Šerkus – Velikonoce.

Obrtlík – kolík pro stahování klád pomocí provazů nebo i řetězů.

Braunek – hnědák - kůň.

Pankejt – kraj cesty.

Rygoľ – příčná stružka na cestě.

Voje – řídící tyč vozu.

Lajsna – lať, úzké prkno.

Rejd – cesta do zatáčky.

Vocadník – silná hráz na voze k zapření sochorů při navalování kmenů.

Ruchadlo – jednoduchý pluh.

Plužňata - Kolečka k pluhu.

Prajsko – Prusko.

Přípřež – dva páry koní, se používala pro tažení těžkého nákladu po strmé cestě.

Přepsal Jan Hlaváček

CO O NÁS PSALI V ROCE 1980. Díl II.

■ NOVÉ CESTY OBCE DEŠTNÉ

Horská služba

Samí správní chlapi, nikdo jiný by do jejich kolektivu nezapadl. Fyzicky zdatní, větrem ošlehaní, zásobeni znalostmi ze všech možných oborů a oblastí, znalci hor a jejich ochránci a milovníci, zkrátka „žádná ořezávátka“, jak říká terénní pracovník Horské služby Jaroslav Kleiner:

Na prvním místě v naší práci je prevence: učíme lidi, jak se pohybovat v horách, učíme je vnímat si a poznávat jejich krásu.

V Orlických horách máme dva okrsky – tady v Deštném a v Říčkách. Jsme organizace dobrovolníků – jen 3 jsou pracovníci Horské služby z povolání, ostatní – je jich asi 40 – vykonávají nejrůznější profese. Všichni bez rozdílu musíme perfektně znát hory a stále se zdokonalovat ve všem, co jako pracovníci Horské služby musíme umět: dvakrát do roka máme cvičení v létě ve skalách, v zimě na horách, naše znalosti z medicíny se pohybují na úrovni znalostí zdravotní sestry v nemocnici. A k tomu pomáháme všude, kde nás o to požádají: děláme pořadatele při nejrůznějších závodech, soutěžích, besedy pro děti i rekreanty, v létě hlídáme v horách, kdo má průkaz horského vůdce, chodí s výpravami...

Horská služba, to je především kolektiv výborných lidí, kteří jsou pohromadě za každé situace, lidí, kteří toho moc nenapovídají, ale zato pomohou, společnými silami vítězí nad překážkami, nesnázemi. Teď společně dokončujeme přístavbu našeho Domu Horské služby. Jak se takový kolektiv dává dohromady? Dá se říci samovolně: kamarád přivede kamaráda, ten dalšího – z přátelství náš kolektiv vyrůstá a na něm je také založen.

Vybavení jsme perfektně, od techniky až po výstroj, a když nám naše „kapesní hory“ uchystají nějaké to nepříjemné překvapení, pustíme se s nimi do křížku. Lidi jsou velice často neopatrní a hory podceňují, mnohdy si zase neváží jejich krásy a ničí ji. A na to jsme tu my, abychom: chránili i lidské životy i přírodu, kterou máme rádi.

Příště „Aktiv milovníků krásy“

Deník POCHODEŇ, Pondělí 6. října 1980

Vybral a zpracoval W

Ze školy

NÁVŠTĚVA SENÁTORA Z HOR

■ V úterý, 8.3., nás navštívil pan senátor Mgr. Jan Grulich. Přiblížil nám svoji práci, odpovídal na dotazy zvědavých školáků a nakonec si prohlédl prostory školy. Ty se mu moc líbily. A protože byl Mezinárodní den žen, nezapomněl na nás a každá jsme dostaly kytičku. Beseda se vyvedla a my za ni ještě jednou moc děkujeme.

Mgr. Hana Brychtová

POMÁHÁME UKRAJINĚ...

■ V pondělí, 14. 3., k nám přišly první děti z Ukrajiny. Přivítali je mezi sebou žáci z osmého a třetího ročníku.

Dalšího nového spolužáka dostali hned další pondělí „sedmáci“ a ve středu „páťáci“. Chystáme se i na děti do MŠ.

Mgr. Hana Brychtová

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH ZVE VŠECHNY RODIČE NEJMENŠÍCH ŠKOLÁKŮ NA ZÁPIS DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

Dne 11.5.2022

Od 15,00 do 17,00

Podrobnější informace najdete na stránkách
školy(od 11.4.2022)

www.zsdestne.cz

KRAJSKÉ FINÁLE ŠKOL VE FLORBALU

■ Dne 3. března 2022 se žáčky 1. stupně naší školy zúčastnily krajského finále škol ve florbalu v Předměřicích nad Labem. Po vynikajícím bojovném výkonu se dostaly až do

finále a dovezly stříbrné medaile. Družstvo ve složení: Nina Zahradníková, Anna Bašková, Jana Bašková, Kamila Prouzová, Michaela Hájková, Sofie Horváthová, Emma Polická a Lenka Netuková zaslouží obrovskou gratulaci.

Mgr. Jan Němec

LYŽAŘSKÝ VÝCVIK

■ Po dvou letech, kdy jsme nemohli kvůli hygienickým opatřením na lyže, se konečně mohl letos uskutečnit lyžařský výcvik. A protože se zaměřujeme na sport a pohyb dětí, absolvovali ho všichni žáci, včetně několika dětí z MŠ. V týdnu od 10. ledna tak naskočili na lyže žáci 6. - 9. ročníku, následující týden ti z 1. stupně a školka. Každá skupina (kromě MŠ) si jedno dopoledne vyzkoušela, jak vypadá trénink lyžařů – závodníků, a to pod vedením Radky Jakoubkové z TJ Sokol Deštné. Pro žáky z druhého stupně tímto ale lyžování neskončilo, pokračovali v rámci tělocviku a až do konce sezony.

Mgr. Hana Brychtová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat Petru Prouzovi za poskytnutí celoročních skipasů pro žáky, ale i učitele.

Mgr. Hana Brychtová

Jak vypadala maturita v roce 1885?

Thematata písemných zkoušek maturitních r. 1885.

a) pro abiturienty gymnasijsní.

- Z latiny:** 1. Překlad z češtiny do latiny: Abrahama z Günterroda „Život Xenofontů“ až po slova „Když Oyrus již měl proti bratru svému vládně vytáhnouti“. (Z Jirečkovy anthologie II. d. str. 305. ve III. vyd.)
2. Překlad z latiny do češtiny: Z Vergilovy Aeneidy kn. VIII. vr. 228–272 „Hercules a Cacus“.
- Z řečtiny:** Z Demosthenovy (ed. Westermann) „Reči o věnci“ §§. 169–173. — Atheny po zprávě o dobytí Elateje. — Od slov „Εὐρίπαις ἡν ἴσας ἔσται“ až po slova „οὐδὲ γὰρ ἴσας ὁμοιοῦται“.
- Z češtiny:** „Versate diu, quid ferre recusant, quid valeant humeri“. (Ep. ad Pis.) Řeč abiturientova o volbě povolání.
- Z matematiky:** 1. Které hodnoty má neznámá v rovnici $[(\log x)^2 - \log x] = 1$.
2. Kolik litrů drát nádob, trojici zkolený kužel, je-li strana $s=629\text{m}$, hloubka $v=621\text{m}$ a je-li obvod obou krajních kruhů v poměru 4:5.
3. Vyhledejte jest geometrické místo všech bodů, z nichž k parabole po dvou vedené tečny právě ubly svírají.
- Z němčiny:** „Die Verdienste der katholischen Kirche um die Cultur“. (Abhandlung.)

b) pro abiturienty reálné:

- Z češtiny:** „Války výborně sloužily vědě zeměpisné“. (Rozprava doložena buď příklady z dějin.)
- Z francouziny:** Překlad z francouziny do češtiny: „Victoire remportée par Charles Martel sur les Arabes entre Tours et Poitiers p. Sismonde de Sismondi“. Od začátku článku na str. 30. až ke slovům: „... postérieurs de deux siècles à cette époque. str. 31.“
- Z matematiky:** 1. Jest řešiti rovnici: $[2^{x-1}]^{x-\sqrt{x}} = 16^{x+\sqrt{x}}$
2. Trojúhelník, jehož strana $c=5\text{ dm}$ a přilehlé k ní úhly $\alpha=98^\circ 11' 35''$ a $\beta=20^\circ 18' 25''$, otáčí se kolem strany c ; který jest obsah, který povrch tělesa rotačního?
3. Najděte body, ve kterých přímka T dotýkáje se hyperboly $H \equiv 9x^2 - 16y^2 - 144 = 0$ v bodě M , jehož $x=5$ a pořadnice $y > 0$, seče asymptoty K a L hyperboly H , a vypočítejte plošný obsah trojúhelníka omezeného asymptotami K a L a přímkou T .
- Z deskriptivní geometrie:** 1. Sestrojte osu dvou mimoběžek, z nichž jedna jest rovnoběžná s půdorysnou, druhá s nárysou.
2. Zobrazení průsečík trojbokého hranolu, jehož podstava jest v půdorysně, s rovinou (růslobové polohy) a sestrojte siť jedné části.
3. Na první rovině stojí přímý kužel kruhový; střed podstavy $(-12, -28, 0)$, její poloměr $= 6$; výška kužele $= 15$.
Když jest střed promítání $(0, +60, +10)$ a úběžník paprsků světla $(+12, 0, -4)$, má se určití vržený a vlastní stín.

Ústní maturitnou zkoušku Hdil pan c. k. zemský inspektor školní Jan Kosina. Při ní uznáno všech 16 oktavních dospělými, 7 z nich s významným, jak v seznamu na str. 39. vyznačeno.

Vybral W

**ZŠ a MŠ Deštné
v Orlických
horách
pořádá:**

AKADEMII svých žáků

Dne 29. června 2022

Od 16:00 hodin

Program:

Představení žáků

Rozloučení s 9. třídou

Kavárnička – děti
připravily občerstvení

**Srdečně Vás zveme
na slavnost**

ČARODĚJNIC

Dne 30. dubna 2022

V 18:00 hodin

Místo konání muzeum

Občerstvení zajištěno

Pro masky připraveno drobné
překvapení

Pořádá SRPDŠ

za přispění Obce Deštné v O. h.,
muzea Deštné a SDH Deštné

Velikonoční dílničky

Dne 13. dubna 2022

Od 16:00 do 18:00

Program:
Velikonoční tvoření
Kavárnička
Prodejní výstava

V prostorách ZŠ a MŠ
Deštné v Orlických horách

**ZŠ a MŠ Deštné v
Orlických horách**

pořádá

Pochod v okolí Deštného

V sobotu 11. června 2022

Start od 9:00 do 11:00
u školy

Cíl do 15:00

Trasy pro pěší:
4 km nebo 12 km

Po cestě jsou
připraveny úkoly

Drobné občerstvení
zajištěno
Startovné: 20,- Kč

Více informací naleznete na
internetových stránkách
školy: www.zsdesne.cz

Z kultury

VLCI V ORLICKÝCH HORÁCH

■ Dne 22. února 2022 se v přeplněném přednáškovém sále Muzea zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách uskutečnila beseda „Vlci v Orlických horách“. Akce byla uspořádána ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálním pracovištěm východní Čechy – Správa CHKO Orlické hory v Rychnově nad Kněžnou. Kromě zaměstnanců agentury RNDr. Václava Pavla, Ph.D. a Ing. Rudolfa Remeše přijal pozvání také Ing. Tomáš Havrlant -starosta Obce Vernéřovice a člen Svazu chovatelů koz a ovcí Brno. Posledním z pozvaných byl PhDr. Jiří Štěpán zastupitel Královehradeckého kraje.

Prvním z přednášejících byl RNDr. Václav Pavel, Ph.D.. Ve svém vystoupení představil výskyt a šíření vlka na pozadí obecně přístupných dat a také vývoj škod v závislosti na stoupající vlčí populaci a zlepšené ochrany stád. Pro posluchače z regionu pak byly zajímavé údaje dokládající ojedinělý výskyt vlka v severních oblastech naší republiky již v sedmdesátých letech 20. století. Ovšem důležité byly informace dokládající pobyt této šelmy v Orlických horách od roku 2018 do současnosti. Přiblížil také informační zdroje – pobytové stopy, z nichž přírodovědci při své práci vycházejí. Požádal o spolupráci lesníky, aby informace byly úplnější a pomohly upřesnit formu výskytu vlka v Orlických horách. Podle názoru přednášejícího do Orlických hor zatím zasahuje teritorium jedné vlčí smečky, které má centrum v Polsku. V poslední části příspěvku informoval RNDr. Václav Pavel, Ph.D. o zákonné ochraně vlka, ale také co činit při nálezů ostatků uhynulých jedinců.

Po excelentním příspěvku následovala diskuze, která byla z počátku poněkud konfrontační. Přednášející odpovídal na otázky věcně a situaci se podařilo dostat do mezí slušnosti.

Druhým z přednášejících byl pan Ing. Rudolf Remeš. Ve svém příspěvku ukázal na slabiny oplocení a ohrazení stád. Příspěvek, ač myšlen dobře vyvolal značnou nevoli. Vyplynulo, že si hospodáři díky svým chybám mohou za škody způsobené ve stádech sami. Diskuze byla opět dlouhá, a ukázala strach hospodářů o svá zvířata. Zemědělci poukazovali na rozpor mezi požadavky veterinární péče, ochrany stád a SZIF, které není jednoduché sladit.

Nejrozsáhlejší příspěvek měl Ing. Tomáš Havrlant z Broumova. Sám hospodaří a je léta velkým odpůrcem přístupu k vlčí populaci u nás. Ve své prezentaci představil problematiku soužití vlka v současné zemědělské krajině a z toho vyplývajících problémů po celé Evropě. Prezentoval přístup jednotlivých států. Poukázal na počty vlčích populací s tradičním výskytem vlka a s jeho návratem do nových oblastí. V současné době jsou počty vlků nejnižší v oblastech s nepřetržitým vývojem vlčí populace a velmi řídkým osídlením (Skandinávie, Pyrenejský poloostrov). Rovněž varoval na základě dat před poklesem pastevectví ve vlčích oblastech i zániku drobných hospodářů. Věnoval se také ochraně stád oplocením a také za pomoci pasteveckých psů. Vše má své dopady na krajinu.

Na závěr pak poukázal na problematickou situaci na Broumovsku.

Příspěvek konvenoval většinu přítomných. Byl věcný, skvěle podložený verifikovatelnými daty a ozdrojován. Jistě byl i přes snahu o objektivnost lichen z pohledu zemědělce a občana. Ovšem svůj úhel pohledu měly i dva předchozí příspěvky.

Foto: W

Posledním přednášejícím byl PhDr. Jiří Štěpán. V krátkosti informoval přítomné o možnostech krajských úřadů pomoci s touto problematikou. Podstatě žádné nejsou. Informoval také vyplacených náhradách a současném grantovém vakuu.

Jak hodnotit toto setkání?

Záměrem organizátorů bylo informovat obyvatele, lesníky a zemědělce o současnou situaci a vyvrátit tak mnohé fámy. Dalším cílem bylo pomoci s prevencí při ochraně stád. Setkání nemělo a také snad nevyvolalo žádné nepřátelství mezi zemědělci a obyvateli hor a pracovníky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a to díky kvalitě přednášejících.

Bohumír Dragoun

MUZEJNÍ VLASTIVĚDNÉ STŘEDY

■ Smutné období covidu zmrazilo setkávání lidí a utlumilo činnost muzea směrem k veřejnosti. V roce 2021 se nekonaly ani Muzejní vlastivědné středy, které již sedmnáct let patří neodmyslitelně k zimní nabídce kultury v Deštném. Ovšem uvolnění nám opět umožnilo se setkávat. A proto jsme tradici obnovili.

První přednáška 2. února byla věnována „dědkologii“ tedy dějinám oboru. V tomto případě paleontologii. Známy popularizátor Vladimír Socha v přednášce Blázni a géniové (největší osobnosti paleontologie v dějinách) poukázal na mnohdy velmi kuriozní osobnosti v dějinách bádáním.

V druhé přednášce 9. února jsme se s panem Davidem Rešlem, vedoucím Chráněné oblasti Orlické hory, toulali po Orlických horách. Vyprávění představilo vzácné i obyčejné, co v horách roste, běhá, plave či létá. A máme být na co hrdi a také si tyto poklady musíme chránit.

Hojně navštívená byla přednáška sběratele a autora publikací o Orlických horách Pavla Gebouského z Hradce Králové. Přednáška „Staré pohlednice Orlických hor“ nás nejen seznámila s historií vydávání pohlednic, ale byly na plátno promítnuty vzácné snímky mnohdy již neexistujících míst. Přednášející také upozornil na významné vydavatele z našeho regionu.

Nejvíce návštěvníků letošního přednáškového cyklu přilákala přednáška Jana Hlaváčka Elektrifikace Deštného a okolí“ 23. února. Pan Hlaváček se o toto téma roky zajímá a jeho přednáška byla místně ukotvená a také přinášela přehled o předpisech a jejich změnách v průběhu času. Po přednášce následovala dlouhá diskuze.

První březnovou středu jsme přivítali v muzeu Petra Minaříka s přednáškou „Císař František Josef I.“. Ovšem také o jeho ženě Alžbětě Amálii Evženii Bavorské známé jako Sissi. A tak se před námi rozehrál dojemný a nešťastný příběh dvou urozených manželů, z nichž každý měl jinou povahu i rodinnou tradici. Pan Minařík nám vyprávěl tento příběh s citem a se snahou vysvětlit nám svět našeho předposledního císaře.

Již několik let k nám každý rok zavítá spisovatel, cestovatel, ekolog Petr Rybář. Večer 9. března nás zavedl na „Expedici Kiwi Novým Zélandem (Haka maorského rangera)“. Veliký přehled o všem z přírody umocňuje jeho vyprávění a natočený film přibližuje atmosféru.

Letos poprvé se nám stalo, že jsme museli zrušit přednášku. Bohužel velmi přitažlivé téma „Potápění ve vracích“ nám 16. března překazila nemoc v rodině přednášející. Tak snad příští rok.

Práci na průzkumu mumifikovaných ostatků Magdaleny Grambové přiblížil ve své přednášce 23. března Bohumír Dragoun. Magdalena Grambová je považována za zakladatelku krajkářství v Podorlicku.

Poslední přednáška letošního cyklu byla 30. března „Vystěhovalectví do Ameriky v letech 1850 - 1930, se zaměřením na imigranty z Orlických hor a podhůří.“ Přednášející Jiří Hostinský se zabýval touto zajímavou tematikou, a především firmou Kareš-Stocký. Vysvětlil organizaci odchodu do ciziny, velmi náročné plavby na lodích, při nichž namnoze umíraly děti. Upozornil na české vlastenectví v Americe.

Letošní „středy“ byly i přes snahu pořadatelů oproti předešlým letům mnohem méně navštěvovány. Posluchačů bylo snad o polovinu méně. Věříme, že jarní větry odvanou covid a zase se budeme více setkávat.

Bohumír Dragoun

KRONIKA ANTONÍNA PÁCHY

■ Díky panu Janu Hlaváčkovi vyšla další drobná regionální publikace. Tentokrát přímo o Deštném. Pan Hlaváček připravil k vydání kroniku Antonína Páchy z let 1945-1967. Pan Pácha si dlouhá léta psal poznámky o počasí, politice, rodině, cenách v obchodě. Prostě stručně zaznamenával běžný život. A pro nás je to zajímavé čtení, pro mladé pak dávná historie a pro historiky pramen.

Práce na vydání byla velmi náročná. Přepsat rukopisné poznámky trvalo mnoho měsíců. Pak vybrat fotografie, korektury a znova korektury. Knihu vydalo pro Muzeum

zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách nakladatelství SEN Dobré. Získat ji můžete ve stánku u paní Karové a nebo v muzeu.

Bohumír Dragoun

SLOVO P. TOMÁŠE HOFFMANNA

■ Velikonoce 2022

Vážení a milí „Dešteňáci“!

Běží mi tak hlavou, že je to už 3 roky, co jsme „normálně“ prožívali Velikonoce. Před dvěma lety totiž už byla v plném proudu 1. vlna covidu a Bohu díky jsme nevěděli, co ještě bude ... ?

No a samozřejmě jsme také nevěděli, že bude válka na Ukrajině ... i když nějaké indikace by asi (zvláště zpětně) kde-kdo našel. Nicméně, JE TO TADY! „Kousek“ od našich hranic směrem na východ. Bolest jak hrom.

Nechci teď ... , a asi nikdo nejme schopen, dělat nějaké objektivní hodnocení situace ... ! Současně se ale pravděpodobně shodneme (?), že válka je zlo a hynou nevinní ... kvůli komu ... , čemu ... ?

Je to složité. Sám jsem 2x ve válce, jako vojenský kaplan byl (2003 a 2004 v Iráku ...). A nejsem schopen vynést jiný závěr, než ten, který už jsem právě zmínil, že ... VŽDY je válka zlo. A přesto, jako lidstvo, stále na různých místech světa a pod různými záminkami (včetně náboženských) válčíme. Jak to ... ?

Teď nedávno papež František v rozhořčení nad tím, co se děje, řekl, že jediné, co my lidé umíme, je ... VÁLČIT ! Jistě, on v první řadě, ví, že to tak úplně a doslovně není, a naopak doceneuje a oceňuje vše dobré, co se děje. Ale přesto nás i jeho bolest války – a zvláště v době post-covidové(?) - zužuje ! Co s tím?

Velikonoce jsou tu ... a jsou nabídkou. Jsou to SVÁTKY VÍTĚZSTVÍ – Dobra a Lásky nad zlem a nenávistí ... ! Svátky vítězství, ... definitivního, protože to, že třeba právě na Ukrajině je válka, nemá zatím znaky vítězství Dobra a Lásky ... ! Ani v době Ježíšově (když byl křížován – Velký Pátek) tu nebyly známky vítězství. Ale „po chvíli“ – po 3 dnech – ve Vzkříšení (neděle zmrtvýchvstání) to vítězství nad smrtí bylo a JE ! ...a TRVÁ ... I přesto, že to mnozí nepřijímají dodnes.

Vážení a milí, moc nám všem přeji NADĚJI, jejímž zdrojem jsou právě události křesťanských Velikonoc ... obsahující totiž přechodně bolest a smrt! ... Definitivně však radost a vzkříšení – ŽIVOT ... ! Tedy ... nepřechodně - NAVŽDY. A to je radost ať se děje cokoli.

Přeji nám všem i to, ABYCHOM BYLI SVĚTLEM A NADĚJÍ i my, třeba skrze konkrétní pomoc.

A dotřetice přeji nám všem, aby i letošní Velikonoce (kromě jiného svátky jara a tedy nového – obnoveného života) byly pro nás povzbuzením.

Pán Bůh vám žehnej tam, kde právě jste!

Tomáš Hoffmann, farář

ZAČÍNÁME PŘIPRAVOVAT VÝLET PRO SENIORY

■ Stejně jako v předchozích letech nebude určen jen pro naše starší spoluobčany, ale klimatizovaný autobus rádi doplníme i mladšími účastníky zájezdu.

A tak pokud s námi budete chtít 22. června poznat další zajímavosti nedalekého kraje, přihlaste se na obecním úřadu. Stačí telefonicky na čísle 494 663 187. **LZ**

Odevšad

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

■ Ne ode všech se nám vrátil souhlas se zveřejněním. Proto tu nenajdete některé oslavy, o nichž víte, že oslavili své životní jubileum. Jiní si uveřejnění nepřejí.

Jubileum:

50.: Lenka Komárová,
Lenka Zábranská, Kateřina Tenchová Dismanová

60.: Rostislav Matejčík

70.: Juraj Sochan

75.: Marta Škaloudová

80.: Jana Jelenová

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme!

Narodila se:

Markéta Vernerová

Přejeme maličké, aby vyrůstala ke spokojenosti a lásce svých rodičů.

Loučíme se zemřelými:

Jiří Jelenem

Annou Matyášovou

Zdeňkem Mikešem

Irenou Veselou

Jiří Veselým

Čest jejich památce!

LZ

Poděkování

Rádi bychom poděkovali obecnímu úřadu za blahopřání k naší „zlaté svatbě“ a také k životním výročím. Jsme moc rádi, že v Deštném dbáte na pěkné sousedské vztahy.

Petr a Marta Škaloudovi

Soutěž o ceny

■ Minule jsme se vás ptali, co je to firn?

Do soutěže se zapojil a správně odpověděl **Karel Dománek**, když nám napsal, že je to zrnitý nebo zmrzlý sníh.

■ Nová soutěž

Kolik katastrálních území má obec Deštné v Orlických horách?

Svoji odpověď vložte do poštovní schránky obecního úřadu. Tím se zapojíte do soutěže o ceny, která končí 15. 5. 2022. Nezapomeňte uvést své jméno a adresu. Odpověď můžete zaslat také e-mailem na adresu obec.destne@onet.cz, případně SMS zprávou ve tvaru: jméno_příjmení_odpověď, na číslo 702 004 318.

(soutěže se samozřejmě neúčastní členové Redakční rady ani jejich příbuzní)

Redakční rada

Tříkrálová sbírka 2022

■ Dobruška, Opočno, Týniště a obce

Tříkrálová sbírka se letos konala na Dobrušsku po dvacátéprvé.

Koledníci opět po dvou letech přinášeli do vašich domovů štěstí, zdraví, dlouhá léta, a především požehnání do roku 2022. Navzdory viru. Bohužel ne do všech domovů.

Museli jsme koledovat především venku, v rodinných domech a omezeně v činžovních domech tak, abychom co nejvíce dodrželi bezpečnou vzdálenost dětí a dárců. Omlouváme se všem, kteří čekali marně.

Celá akce probíhala už od začátku roku třemi způsoby. Jednak online přispíváním na www.trikralovasbirka.cz, za druhé do statických pokladen a pak nejdůležitějším způsobem, tj. koledováním dětí. Osobní setkávání je jedním z nejdůležitějších momentů sbírky. Proto jsme se snažili dárce nepřipravit o zážitek z koledy.

Přinesli přání zdraví a požehnání pro celý rok. Přání psané nad dveře K+M+B + znamená Bůh chraň tento dům, žehnej tomuto domu.

Celkem bylo v našem území zapečetěno 160 pokladniček, z toho 44 statických, které byly rozmístěny od začátku roku na vybraných veřejných místech, jako jsou obecní úřady, kostely a obchody.

Hlavní koledovací den dětí byl 8. ledna.

Oproti loňskému lednu, kdy nám opatření nedovolila vůbec vyjít, jsme letos vyslali do terénu celkem 116 skupin.

Jen pro zajímavost připomenou dvě čísla. V roce 2020 se celkem vykoledovalo rekordních 802 000 Kč, loni v r. 2021 se online a statickými pokladničkami posbíralo celkem 354 tis. Kč. Letošní sbírka se výsledkem 774 tis. Kč velmi přiblížila roku 2020, což je krásný výsledek a dobrá zpráva o nás všech.

Peníze z TKS jsou používány na sociální službu Osobní asistence, na další pomůcky do charitní půjčovny a přímou pomoc lidem v tísní. Nakoupili jsme další kyslíkové koncentrátory, po kterých je pořád velká poptávka, polohovací postele a část peněz pomohla pořídit jedno charitní auto.

Děkujeme vám za to, jakým způsobem koledníky přijímáte ve svých domovech, děkuji všem dárcům, dětem a jejich rodičům, vedoucím skupinek, pánům farářům za požehnání nejen v Dobrušce, ale všude v okolí, městským a obecním úřadům, starostkám a starostům patří dík za administrativní dohled nad průběhem sbírky. Moc děkujeme také obchodům, lékárnám, bankám a všem místům, kde nám dovolili umístit statické pokladny.

Velký dík patří oldskautům, kteří vymysleli a vyrobili 30 kusů unikátních stohovatelných dřevěných stojanů na statické pokladničky, které byly umístěny v Dobrušce, v Opočně a v Týništi.

Naše společné dílo se podařilo díky úsilí nás všech. Děkuji, že nám pomáháte pomáhat.

Přeji Vám všem hodně zdraví, optimismu a vzájemné lásky.

Ing. Jana Poláčková, ředitelka Farní charity Dobruška

■ DĚKUJEME VŠEM, KTERÍ NÁM OTEVŘELI

Tříkrálová sbírka 2022 proběhla za mimořádné situace v celé naší zemi i v naší obci, kdy se potýkáme již druhým rokem s pandemií a přesto se vybralo historicky nejvíc. Naše obec a naši občané a i všichni chalupáři, prostě všichni ti, kteří nám i v této pandemické situaci

DOBRUŠKA vč. Křovic, Pulic, Domašina, Mělčan, Chábor, Běstvin a Dolů	148 913 Kč
VAL, Provoz	7 810 Kč
Chlístov	0 Kč
OPOČNO vč. Čánky, Dobříkovce	81 968 Kč
POHOŘÍ	26 549 Kč
SEMECHNICE	20 056 Kč
MOKRÉ	8 229 Kč
TRNOV, Houdkovice, Záhornice	34 993 Kč
BÍLÝ ÚJEZD, Roudné, Hroška, Masty	34 742 Kč
PODBŘEZÍ, Lhota u Dobrušky	39 598 Kč
PŘEPYCHY	28 661 Kč
OČELICE, Městec n. Dědinou	15 083 Kč
DOBRÉ	42 107 Kč
BYSTRÉ V O.H.	24 018 Kč
JANOV A TI	11 210 Kč
OHNIŠOV, Zákraví	30 127 Kč
SNĚŽNÉ	6 971 Kč
SEDLOŇOV	16 553 Kč
DOBŘANY, Nedvězí	9 180 Kč
BOHDAŠÍN	7 125 Kč
KOUNOV Šediviny	16 519 Kč
BAČETÍN Sudín	22 075 Kč
DEŠTNÉ V O. H.	23 074 Kč
OLEŠNICE V O. H.	18 100 Kč
TÝNIŠTĚ N. O.	81 563 Kč
LÍPA N. O.	6 538 Kč
ON-LINE	12 711 Kč
CELKEM	774 473

otevřeli a do pokladniček přispěli, si zaslouží velké poděkování. Uvědomujeme si, že je doba nejistá a proto naše očekávání bylo spíš přízemní. Naprosto nás výsledek ohromil! Prožili jsme i kuriózní situaci, kdy nám jeden lyžař na sjezdovce přispěl a K+M+B+2022 si nechal napsat křídou na helmu. Jeden náš koledník zase vybral příspěvek do naší deštné pokladničky ještě v pondělí ve škole v Náchodě.

Komu chci zvlášť poděkovat jsou dva lidé, bez kterých bychom sbírku nemohli uskutečnit. Je to pan starosta Meier, který se mnou pečtil pokladničky a pak počítal peníze, poctivě zapisoval a sbírku se mnou připravil. Další velké poděkování patří na chatu Kristýnu a panu Zachariáši, který pro naše koledníky uvařil. Jeho „nejlepší řízky s kaší“, jak se vyjádřili koledující děti, jsou motivací i pro ty již dospívající, kteří koledovali jen kvůli těm řízkům. Tímto rodina Zachariášova přispěla významnou částkou do sbírky, ale čas, který tomu tito lidé věnovali je k nezaplacení. Toho si cením nejvíc.

Nesmím zapomenout poděkovat všem vedoucím skupinek, kteří se své role zhostili poctivě, a musím říct, že jsme byli všichni opravdu moc rádi, že se sbírka mohla v této podobě uskutečnit. Panu faráři Hoffmannovi děkuji za vysvěcení kříd a krásné pozhánání, které dal všem koledníkům na jejich cestu. Vedoucí školní jídelny paní Valentová je naše spása v tomto zimním počasí, protože nás očekává vždy s teplým čajem a milým úsměvem. Zázemí školní jídelny je pro nás velkou oporou.

A kolik se vybralo? Celkem neuvěřitelných rekordních 23 074 Kč a na tuhle úžasnou zprávu mi pan farář odpověděl „Je to fakt skvělé – DOBRÉ ZNAMENÍ“. Věřme tomu... Díky!

Pavlaína Nováková – za charitu

HASIČI

VÝJEZDY

- 18. 11. vyjela jednotka k odstranění spadlého stromu přes komunikaci v Deštném směrem na Luisino údolí. Strom tvořící překážku do poloviny vozovky byl rozřezán pomocí motorové pily a komunikace zprůjezdněna.
- Opět ke spadlému stromu vyjela 18. 11. jednotka ve večerních hodinách na komunikaci směr Deštné-Orlické Záhोří. Po příjezdu jednotky byl již strom odstraněn pomocí hasičského bagru jednotky Orlické Záhोří.
- Jednotka byla dne 26. 11. vyslána ve večerních hodinách k požáru dodávky do obce Uhřínov. Po příjezdu se již vozidlo nacházelo celé v plamenech. Na likvidaci byl nasazen jeden vysokotlaký proud a požár zlikvidován. Spolupráce s PS Rychnov n. Kn.
- Do obce Kounov vyjela jednotka 7. 12. k ohlášenému požáru komínového tělesa. Po příjezdu a provedeném průzkumu již nedocházelo k plamennému hoření. Bylo provedeno vybrání kotle od zbytku topiva a pomocí kominického nářadí bylo vyčištěno i komínové těleso. Spolupráce s PS Dobruška a JSDH Dobré.
- Hasiči vyjeli 7. 12. v podvečer k vyproštění uvízlého kamionu na silnici směr Deštné-Masarykova chata. Průzkumem byl zjištěn uvízlý kamion na zasněžené silnici, který tvořil částečnou překážku. Pro osobní automobily byla silnice průjezdná, pro autobus, který místem události projížděl, ne. Vzhledem k tomu, že byl operačním střediskem povolán vyprošťovací traktor jednotky z Orlického Záhोří, rozhodl velitel zásahu vyčkat na jeho příjezd. Mezitím řidič kamionu nasadil na tahač sněhové řetězy a mohl uvolnit cestu autobusu. Po příjezdu traktoru byla cesta posypána, řidiči kamionu se podařilo rozjet a pokračovat v cestě. Vyprošťovací traktor jel před ním a posléze ho musel ukotvit na tažné lano a odtáhnout až na parkoviště pod Masarykovou chatou. Jednotka z Deštného v O. h. se po té vrátila na základnu.
- Jednotka byla 1. 1. 2022 vyslána k nahlášenému úrazu do obce Orlické Záhोří. Po příjezdu se na místě již nacházela místní jednotka a pacienta měla ve své péči. Členové jednotky následně pomohli s transportem pacienta do vrtulníku letecké záchranné služby a poté se vrátili zpět na základnu. Spolupráce s PS Dobruška, JSDH Orlické Záhोří, ZZS, LZS a Policií ČR.
- Jednotka byla 4. 1. 2022 v ranních hodinách vyslána k úniku motorového oleje z vozidla. Průzkumem bylo zjištěno, že z osobního automobilu vyteklo asi 5 litrů motorového oleje na silnici z důvodu najetí na kámen, který se nacházel na silnici a zapříčinil proražení olejové vany motoru. Jednotka, ve spolupráci s PS Rychnov nad Kněžnou provedla likvidaci uniklého oleje pomocí sypkého sorbentu a dále prováděla usměrňování silničního provozu.
- Jednotka provedla 4. 1. 2022 monitoring vodního toku řeky Bělé. Řeka se v té době nacházela několik centimetrů od dosažení druhého povodňového stupně. Kontrolou bylo zjištěno, že se v toku a jeho blízkosti nenachází žádný nebezpečný jev, který by mohl způsobit problém.

- Jednotka byla 8. 1. 2022 ve večerních hodinách vyslána v rámci pohraniční spolupráce do obce Lasowka v Polsku k požáru rodinného domu. Po příjezdu jednotky již bylo prováděno hašení polskými kolegy a objekt byl zasažen požárem téměř celý. Naše jednotka se podílela na kyvadlové dopravě vody a poté se po dohodě s velitelem zásahu vrátila zpět na základnu. Spolupráce s JSDH Orlické Záhorky a jednotkami z Polska.
- Dne 13. 1. 2022 v odpoledních hodinách byla jednotka vyslána k odstranění vytekajícího oleje na komunikaci směr Deštné-Kounov. Průzkumem bylo zjištěno, že se jedná o únik motorové nafty na silnici v délce asi 7 kilometrů. Jednotka provedla likvidaci ropných látek pomocí sypkého sorbentu pouze v zatáčkách, kde hrozilo největší nebezpečí případného smyku vozidel. Rozhodnutím velitele zásahu byla událost oznámena Správě silnic Královéhradeckého kraje. Během zásahu jednotka prováděla usměrňování silničního provozu.
- Jednotka vyjížděla 29. -30. 1. 2022 celkem k šesti událostem souvisejících se silným větrem. Jednalo se o zprůjezdnění komunikací, na které padaly stromy. Při jedné události spadl strom přes dráty elektrického vedení a v druhé na projíždějící osobní automobil. Stromy byly rozřezány pomocí motorové pily. V případě pádu stromu na kabely el. vedení se na místě nacházeli pracovníci ČEZ, místo jim bylo velitelem zásahu předáno.
- Jednotka 30. 1. 2022 vyjela k otevření uzamčeného vozidla v Deštném. Po příjezdu a provedeném průzkumu bylo zjištěno, že se klíče od vozidla a také potřebné léky nacházejí uvnitř vozidla. Pomocí speciálního náčiní bylo vozidlo bez poškození otevřeno a předáno majitelce.
- 5. 2. 2022 vyjela jednotka odklidit strom tvořící překážku přes celou komunikaci směr Deštné-Šerlišský Mlýn. Strom byl pomocí motorové pily rozřezán a vozovka zprůjezdněna.
- Celkem pětkrát vyjížděla 5. - 7. 2. 2022 jednotka k vyproštění uvízlých autobusů a nákladních vozidel vlivem silného sněžení a zledovatělých komunikací. Skoro ve všech případech byl na pomoc povolán vyprošťovací traktor JSDH Orlické Záhorky.
- Jednotka 6. - 7. 2. 2022 třikrát během dvou dní vyjela k odstranění spadlých stromů tvořících překážku přes komunikaci. Stromy byly pomocí motorové pily rozřezány a odklizeny z vozovky.
- Jednotka byla 8. 2. 2022 v nočních hodinách vyslána ke dvěma zapadlým vozidlům na silnici směr Deštné-Masarykova chata. Po příjezdu a provedeném průzkumu byla nalezena dvě vozidla s německou poznávací značkou. Jedno vozidlo na kluzké vozovce zapadlo. V druhém vozidle se nacházelo roční dítě, které dostalo od jednotky plyšovou hračku. Členové jednotky pomohli s vytažením vozidla ručními silami a dále pomohli s rozjetím vozidel proti kopci.
- Dne 17. 2. 2022 vyjela jednotka celkem ke třem událostem souvisejícími se silným větrem. Jednalo se o vyvrácené stromy tvořící překážky přes komunikaci. Ve dvou případech byly stromy pomocí motorové pily rozřezány a odklizeny z vozovky. V jednom případě se jednalo o mylně nahlášenou informaci předešlé události o pár set metrů dál, kde se žádný strom nenacházel.

- Dne 5. 3. byla jednotka vyslána k požáru sazí v komíně v obci Olešnice v O. h. Při příjezdu jednotky na místo se zde již nacházela místní jednotka a k plamennému hoření z komína nedocházelo. Pomocí komínového nářadí byly saze v komíně strženy a brankami bylo provedeno kompletní vyčištění komína i kamen.
- Ve večerních hodinách 11. 3. byla jednotka svolána k dohledání tří ztracených osob. Ještě před výjezdem byla jednotka odvolána z důvodu nalezení osob. Jednalo se tedy o planý poplach.
- 12. 3. vyjela jednotka v odpoledních hodinách do obce Olešnice v O. h. k nahlášenému požáru trávy o rozloze zhruba 50 m². Po příjezdu jednotky na místo události zde již zasahovala JPO Olešnice v O. h. Během zásahu jednotka spolupracovala s hašením travního porostu.

JSDH

Ze zdravotnictví

PŘINÁŠÍME ROZHOVOR S MUDr. LUKÁŠEM JAVORSKÝM

■ Být sám sebou je cesta k uzdravení

Na první pohled je ordinace praktického lékaře pro dospělé MUDr. Lukáše Javorského v podstatě stejná jako všechny ostatní. Proč má tedy název „Jiná ordinace“?

MUDr. Lukáš Javorský vysvětluje: Snažím se o pohodovější a osobnější přístup k pacientům. Vnímám je jako individuality, jedinečné osobnosti, a upozorňuji je na to, že takoví jsou. Jako individualitu vnímám i sám sebe a jsem přesvědčen, že bychom se jako jedinečné osobnosti měli jedinečně zrcadlit i v tom, co děláme. V mém případě je to například „Jiná ordinace“.

Jak v Jiné ordinaci probíhá vyšetření?

Postupuji standardně jako kterýkoli jiný lékař. Vyslechnu pacienta, nechám udělat odběry a další potřebná vyšetření, nebo ho odešlu ke specialistovi. Když se mu nějaké potíže neustále vracejí nebo zjistím, že mu na somatické úrovni takzvaně nic není, snažím se s ním hovořit o tom, jak sám vnímá svůj stav, svoji „nemoc“, zda tuší možné příčiny. Vezmeme si jako příklad člověka s vysokým tlakem. Klasický doktor má pro něj i pro sebe jednoduchý způsob, jak to srovnat a vyřešit, aniž by se musel o cokoli starat. Napíše mu léky, které pak mnohdy bere až do konce života. A pak je tu jiný přístup, kdy tomu člověku mohu říct - tak stop, teď je potřeba to ukočírovat, nasadíme tedy léky, aby se nestalo nic závažného. Ale dejme si tak rok na to, abyste změnil stravu, snížil váhu, eliminoval stres... A pak třeba snížíme dávku léků o polovinu a za další rok je třeba vysadíme úplně. Přejde mi to jako lepší postup, ale může se stát, že si dotyčný vezme jen léky. I v tom případě je to v pořádku, protože já ho informoval o možnostech a on má odpovědnost a svobodu volby. Co se té odpovědnosti za zdraví týká, mají lidé tendenci

přesouvat ji na lékaře. Jenže ten odpovídá maximálně za radu, kterou jim poskytne, za lék, který jim předepíše. Jedna z mých odpovědností, alespoň já to tak vnímám, je pacientovi nastínit možnosti, ale ponechat mu svobodu volby, bez zákazů a omezení, tedy aniž by měl pocit, že jsem si ho nějak zaškatulkoval, že se mě má kvůli svému postoji třeba i bát.

Pokud se člověk rozhodne, že pro sebe v rámci zdraví něco udělat chce, jaké jsou možnosti?

Nejsem psycholog ani lékař jakkoliv erudovaný v alternativní medicíně, pořád jsem všeobecný praktický lékař, ale někdy stačí lidi upozornit na to, že jsou tělesně zdraví, i když se tak necítí. A příčinu můžeme společně hledat a nacházet ve věcech, které se jim v životě dějí. Něco jim třeba nevychází, jsou pod tlakem. Stres se podle mého mínění podílí určitým způsobem téměř na všem, co se v lidském těle děje, ať jde například o únavu, stárnutí, ale i řadu civilizačních a jiných onemocnění. Tohle s pacienty probírám, vyslechnu je, vyslovím svůj názor a hlavně je zklidním. Klasická medicína často pacienty děsí, vyvolává v nich strach, někdy i paniku. Já sám se bojím jít ke svým kolegům. (smích)

Pokud to cítím, tak nabídnu i potravinové doplňky. Ty je mohou podpořit, jenže je jich obrovské množství a chybí přehled, které fungují a které ne. Kvalita mnohých je tristní, ale jsou i kontrolované, jež odpovídají standardizaci podobně jako léky, které se užívají na recept. Sám jsem jim kdysi jako kovaný praktik nevěřil, ale některé jsem časem vyzkoušel, a tak vím, na které se dá spolehnout, které dodají člověku energii, pomohou mu vyladit se a odrazit od pomyslného dna.

O přírodních prostředcích, doplňcích, se stejně jako třeba o homeopatikách mnohdy říká, že nefungují, že je to jen placebo...

Placebo je úžasná věc, je potřeba si ho hýčkat. Funguje na stejném principu jako nocebo, což je jeho opak. Placebo je pozitivní informace, která má pozitivní vliv na naše zdraví. Nocebo je negativní informace s negativním dopadem na lidské zdraví. Pusťte si zprávy, otevřte internet a je to skoro samé nocebo. Lidé jsou v současné době zahlcováni zejména negativními informacemi, které škodí jejich zdraví. Negativní informace totiž vzbuzuje negativní emoce, které na negativní úrovni vyvolají reakci v těle, jež ovlivňuje zdraví až třeba na úrovni exprese našich genů.

Dalo by se shrnout, co je obecně pro zdraví člověka nejdůležitější?

Ted' to bude znít pohádkově, zdá se to přehnané, ale kdyby každý dělal to, co ho dělá šťastným, neřídil se dogmaty, které mu diktují rodiče, společnost a podobně, kdyby pěstoval své talenty, žil v souladu se svým vnitřním nastavením, tak bychom tu neřešili žádné nemoci. Tím nechci říct, že bychom byli nesmrtelní... (smích).

V ordinaci je pro mě největší odměnou, když lidé najdou odvahu a vykročí vlastní cestou, když mně samotnému jsou inspirací a učiteli. To je cesta k uzdravení. Jde o stav,

kdy člověk žije ve zdravém nastavení. Nemoc se dá vnímat jako nepřítel, ale dá se z ní i těžit. Hovořil jsem třeba s mladou pacientkou, která měla rakovinu, bojovala s ní pět let. A ona mi řekla: „Pane doktore, já jsem za tu svoji nemoc tak vděčná, nikdy bych nechtěla to, co se mi v těch pěti letech stalo, vzít zpátky, protože mě to naučilo tolik, kolik bych se nenaučila za pět životů dohromady.“ Nemoc může být náš učitel, signál pomyslné kontrolky, která nás na cosi přátelsky upozorňuje.

Používáte nějaké speciální přístroje, s nimiž se pacient u klasického lékaře nese-tká?

Mám přístroj, který měří karotenoidové skóre, tedy hodnotí hladinu karotenoidů v pokožce. Karotenoidy patří k nejvýznamnějším antioxidantům, látkám, jež nás chrání proti oxidativnímu stresu. Tento stres je v podstatě biochemická reakce poškozující mimo jiné stěnu buněk. Zná-li karotenoidové skóre, mohu určit, nakolik je poškozený pomyslný ochranný štít buněk. Roli v tom může hrát špatná strava, kouření, pracovní přetížení a podobně. Usnadní mi to i komunikaci s pacientem, protože mnozí z nás přestali vnímat sami sebe - to, jak se cítí. Jsme třeba unavení, přetížení, ale nevnímáme to, odpojili jsme se, nebo to prostě nepřiznáme. Měření ukáže, jak na tom kdo je, jestli tělu chybí třeba čas na regeneraci. Na přístroji sice nezjistím, jestli je člověk zdravý či nemocný, ale skóre mi ukáže riziko toho, že třeba za dva roky nemocný bude, pokud něco nezmění. Pomáhá mi to v prevenci, snažím se lidem ukázat a naučit je, jak si zdraví udržet. Obecně je lepší věnovat svoji pozornost zdraví, ne nemoci.

Je něco, co byste chtěl vzkázat pacientům a čtenářům Deštníku?

V posledním čase se mnou hodně rezonuje slovo lpění. Zjistil jsem, že největší dar je, když přestaneme na věcech lpět, vzdáme se závislostí. A teď tím nemyslím, že bych byl odnaučený závislák nebo notorik. (smích)

Závislí můžeme být na tom, kým jsme, že máme postavení, určitou práci, závislí můžeme být na vztahu, majetku, na místě, kde žijeme, na všem možném. Ale i na strachu, představě, že něco nedokážeme. Takže všem doporučuji vzdát se představy, že nedokážou žít, co si vysnili, včetně toho, že nemohou být zdraví. Ta představa je nejvíc brzdí...

MUDr. Lukáš Javorský

Ze sportu

SKI KLUB DEŠTNÉ V ORLICKÝCH HORÁCH-ODDÍL ALPSKÉHO LYŽOVÁNÍ

■ Letošní lyžařská sezóna 2021/2022 je téměř u konce, po 2 letech jsme odzávodili a odtrénovali celou zimní část bez přerušení a za dobrých sněhových podmínek. Přestože loňská sezóna byla jenom tréninková, závody se žádné nekonaly, navázali jsme dobře na výsledky sezóny 2019/2020.

Na podzim jsme absolvovali 2 soustředění v Rakousku na ledovcích Hintertux a Kaunertal a domácí zimní sezónu jsme zahájili v prosinci několika tréninky v polském středisku Zieleniec. A dále už jsme pokračovali v našem domácím středisku v Deštném

Jonáš Kratochvíl, 2. místo. Špindlerův Mlýn.

ších úspěchů letos dosáhl Jonáš Kratochvíl, který se propracoval mezi nejlepší závodníky kategorie starších žáků.

V kategorii přípravka a předžáci se naši závodníci pravidelně účastní závodů Poháru Orlických hor, který obsahuje 6 závodů a Poháru Head cup, který se skládá z 10 závodů v Krkonoších. Letošní předžákovské družstvo tvořili děti ve věku 7-12 let: Štěpán Krejčí, Kryštof a Tobiáš a Sebastián Skalický, Eliška a Matyáš Solarovi, Ema a Olda Bittnerovi, Klára Nebeská, Kája Švejdová, Richard Galko, Eliška Kelnerová, Matyáš Hepnar, Honza Molek, Ellie Karvay.

Nejstarší závodníci v našem klubu jsou junioři, kteří letos startovali ve složení Denisa Jansová, Adéla Šormová, Matyáš Nebeský, Adam Hartmann, Kristián Vaněk. Junioři se účastní závodů FIS nebo speciálních juniorských závodů FIS NJR. Naši závodníci se účastní závodů v Čechách, v Polsku, na Slovensku a v Rakousku.

Po skončení letošní sezóny je plánované v dubnu jarní soustředění na Kaunertale, potom bude následovat 3 týdenní přestávka na odpočinek. Další sezónu 2022/2023 začneme v květnu jarním dvouměsíčním tréninkovým blokem suché přípravy. Tréninky máme každé úterý a pátek v odpoledních hodinách v Deštném.

Náš Ski klub má téměř 30 dětí z Deštného a okolí, tímto děkujeme vedení deštnského lyžařského areálu, že umožňují dětem z našeho klubu trénovat na místních sjezdových tratích a celkovou výbornou spolupráci. **Tomáš Nebeský**

v Orlických horách na sjezdovkách Marta 1, Marta 2 a Zákoutí.

Žáci zahájili závody v Koutech, Dolní Moravě a Říčkách. Žákovské závody jsou rozdělené na UKZ, RKZ, které se započítávají do žákovské listiny bodů a ostatní, které se nezapočítávají. Naši žáci se pravidelně zúčastňují RKZ závodů (50 nejlepších), UKZ a dále se zúčastňujeme Orlického poháru. V žákovském družstvu jsou Ema Hejduková, Honza Friede, Tobiáš Nebeský, Jonáš Kratochvíl, Beáta Krejčí, Adam Couthbert, Ester Galková, Tereza Švejdová. Největ-

ODDÍL ALPSKÉHO LYŽOVÁNÍ TJ SOKOL DEŠTNÉ V O.H.

– VYHODNOCENÍ UPLYNULÉ ZÁVODNÍ SEZÓNY

■ Děti zase sportují po 2 letech bez omezení

Naposledy jsme vás seznámili s naší letní přípravou a čekali jsme na to, jak se vyvine zimní sezóna. Nyní už máme zimní sezónu za sebou a můžeme konstatovat, že konečně proběhla normálně bez omezení. Dá se říct, že se vydařila i sněhově. Sněhové podmínky byly vynikající celou zimu, takže se téměř žádné závody nerušily. A můžeme zde napsat, že tato zima byla pro nás úspěšná, i co se týká výsledků na závodech.

Tréninky na sněhu v domácím prostředí jsme zahájili už na začátku prosince, a to ve Skiareálu Šerlišský Mlýn u Tomáše Klinského, kde jsme měli už od začátku podmínky na tréninky v bránách. Zde jsme strávili celý prosinec včetně vánočních prázdnin. Na Šerlišském Mlýně pravidelně zahajujeme a ukončujeme zimní sezónu, za což Klinským velmi děkujeme. Profil kopce je výborný na rozježdění především pro malé děti, ale také na vyježdění se na závěr sezóny, kdy už jsou děti unavené. Na začátku ledna jsme se přesunuli do střediska v Deštném v O.h. na domácí kopce. V letošní zimě byly všechny sjezdovky perfektně připravené a vysněžené. Opravdu skvěle byla udržovaná a připravovaná pista na závodní sjezdovce, ale také na sjezdovce v Zákoutí, což nám umožnilo mít velmi kvalitní tréninky. Za to patří velký dík Skicentru Deštné v O.h. a Petru Prouzovi.

Naši nejmladší, tedy předžactvo, příprava a myšáci, tvoří nejpočetnější skupinu našich závodníků. Pravidelně měli tréninky 2 – 4x týdně podle toho, zda o víkendu byly závody či ne. Skupina myšáků (2015 a mladší) hodně trénovala především volnou jízdu. Pro tuto věkovou kategorii ještě moc závodů není a ani není účelem, aby v tomto věku hodně závodili. Přesto absolvovali cca 2 – 3 závody, mimo jiné Cenu Metuje na sjezdovce Zákoutí nebo V brankách Ski v Říčkách v O.h., kde se dokázali prosadit a umístili se na medailových pozicích. Maruška Váňová se také zúčastnila dvou závodů seriálu Head Vitalini Cup v Herlíkovicích, kde se umístila jako nejlepší z ročníku 2015. Starší děti (2010 – 2014) byly rozděleny do dvou skupin. Jedna skupina absolvovala celý seriál Head Vitalini Cup 2022, druhá skupina se účastnila závodů seriálu Pohár Orlických hor 2022. V obou seriálech dosáhli naši malí závodníci skvělých výsledků.

Head Vitalini Cup je prestižní a velice dobře obsazený seriál závodů pro kategorie přípravy a předžactva (děti ve věku 7 – 12 let) a sestává z 10 závodů, které se konají v krkonošských střediscích. Letos to byl Černý Důl, Pec pod Sněžkou, Medvědin, Herlíkovice a Stoh ve Špindlerově Mlýně. Účastní se ho děti téměř z celé republiky

ODDÍL
LYŽOVÁNÍ

TJ Sokol Deštné v O.h.

a závodí 60 – 70 dětí v každé kategorii. Naším nejúspěšnějším závodníkem tohoto seriálu byl Pěta Sychrovský, který ve své kategorii přípravka chlapci pět závodů z deseti vyhrál, 1x obsadil stříbrnou příčku a dále byl čtvrtý, pátý, šestý a patnáctý. Tyto výsledky mu zajistily celkové vítězství, což je ohromný úspěch. Dalším úspěšným závodníkem byl Jenda Kráčmer, který závodil ve stejné kategorii s Pětou a obsadil celkové 6.místo. K tomu ho dovedly výborné výsledky v jednotlivých závodech, a to 1x 3.místo,

1x 4.místo a 2x 5.místo, dále byl šestý, devátý a dvanáctý. Jendovo umístění je o to cennější, že ve dvou závodech kvůli nemoci vůbec nestartoval. Dále se tohoto seriálu pravidelně zúčastňovali Monča Munzarová, Eliška Kráčmerová, Stella Dvořáková, Pepa Brychta, Pája Krejčíř a Vojta Rademacher. Všichni obsazovali bodovaná umístění v první třicítce. Monča zaznamenala jedno deváté a jedno třinácté místo. Pájovi se zadařilo v Herlíkovicích, kdy obsadil 12.místo.

Pohár Orlických hor je seriál závodů pro kategorie přípravy, předžactva a žactva (děti ve věku 7 – 16 let). Celý seriál tvoří 6 závodů, které se jedou v lyžařských střediscích Orlických hor a Kralického Sněžníku. Závodí zde děti z východních Čech, ale i z Vysočiny či z Moravy. Soutěží cca 40 – 50 dětí v každé předžákové kategorii (přípravka dívky, přípravka chlapci, předžákyně, předžáci) a cca 30 dětí v žákovských kategoriích (mladší žákyně, mladší žáci, starší žákyně, starší žáci). Oddíl TJ Sokol Deštné v O.h. měl zastoupení ve všech předžákových kategoriích, mezi žactvem pouze jednoho staršího žáka. I zde byl naším nejúspěšnějším závodníkem Pěta Sychrovský, neboť dokázal celkově zvítězit i v tomto seriálu, přestože jel z pěti závodů jen čtyři, a z toho jeden nedokončil. Další úspěšnou závodnicí byla Eliška Klementová, která v kategorii přípravka dívky vybojovala celkovou bronzovou příčku. Natálka Kráčmerová ve stejné kategorii obsadila celkovou pátou příčku. Předžákyně Monča Munzarová a Eliška Kráčmerová skončily na celkovém pátém a šestém místě, což je také velký úspěch. Naším nejúspěšnějším předžákem v tomto seriálu byl Pája Krejčíř, který se zúčastnil pouze tří z pěti závodů, přesto dokázal obsadit celkovou devátou příčku. Velice dobře si vedl i Honzík Váňa, který v kategorii přípravka chlapci obsadil celkové 12.místo, ale mezi chlapci narozenými v roce 2013 a mladšími byl třetí nejlepší. Za zmínku stojí také výkony Jeníka Stejskala, který obsadil ve své první závodní sezóně celkovou 18.příčku a mezi chlapci ročník narození 2014 byl druhý, přestože neabsolvoval všechny závody seriálu. Všechny děti z našeho oddílu, které závodily v Poháru Orlických hor 2022 však zaslouží pochvalu, neboť bojovaly v každém závodě ze všech sil a snažily se podat co nejlepší výkony.

Dalšími kategoriemi, ve kterých máme zastoupení, jsou kategorie žactva. V letošní sezóně jsme měli pouze tři žáky, ale dá se říct, že všichni úspěšně reprezentovali náš oddíl. Klaudie Milerski a Kuba Munzar si svými výkony zajistili pravidelnou účast na republikových závodech, kdy startovali vždy v první losované patnáctce. Dokonce se nominovali i na mezinárodní závody. Kuba nás reprezentoval na Skiinterkritériu v Říčkách v O.h., kde se umístil kolem dvacátého místa v obou disciplínách (slalom, obří slalom). Klaudie si zase zajistila účast na mezinárodních závodech ve slovinšské Skofja Loce. Tam obsadila v obřím slalomu v kategorii mladších žákyň krásné 11.místo. Slalom, bohužel, nedokončila. Klaudie Milerski se v republikovém žebříčku neustále pohybovala do 10.místa, aktuálně zaujímá osmou pozici. Na republikových závodech (RKZ) se pravidelně umísťovala do 15.místa, z toho 5x skončila mezi nejlepšími deseti mladšími žákyněmi. Jejím nejlepším umístěním je 4.místo ve slalomu na RKZ v Peci pod Sněžkou a 5.místo ve stejné disciplíně na RKZ v Říčkách v O.h. Kuba Munzar se zpočátku sezóny držel v žebříčku v první desítce mezi staršími žáky, postupně se nám však propadl až na konečnou 19.příčku, a to hlavně díky špatným výsledkům v obřím slalomu. I tak ale dosáhl v sezóně skvělých výsledků. Čtyřikrát v sezóně se umístil mezi nejlepšími deseti na republikových závodech a třikrát byl nejlepším patnácti. Mezi jeho nejlepší výsledky patří 4.místo ve slalomu na RKZ v Karlovině, dvě osmá místa ve stejné disciplíně na RKZ v Říčkách v O.h. a na Mistrovství ČR v Bílé v Beskydech, dále 10.místo v obřím slalomu na RKZ v Říčkách v O.h. a 11.místo ve slalomu na RKZ v Albrechticích v J.h. Dalším úspěchem, kterého Kuba v letošní sezóně dosáhl, je celkové 3.místo v O'Style Cupu 2022, seriálu šesti závodů. Třetím naším žákem je Lukáš Rousek, který se účastnil především závodů krajské úrovně a seriálu Pohár Orlických hor. I díky němu bylo o našem oddíle slyšet, protože se v tomto seriálu umístil na celkové stříbrné příčce mezi staršími žáky, poté co dva ze tří závodů, kterých se zúčastnil, vyhrál.

Naší poslední skupinou jsou junioři. Andrea Kolbe, Eliška Rejchrtová, Terka Kráčmerová a Dan Číža se pravidelně zúčastňovali závodů FIS, kde dokázali pravidelně bodovat, to znamená umísťovat se do 30.místa. Pro Terku a Dana to byla první sezóna v této kategorii a šlo tedy hlavně o sbírání zkušeností. Tato skupina měla pravidelně celou zimu samostatné tréninky. Náš nejlepší a nejstarší závodník Tomáš Klinský se potýkal s následky starého zranění a kvůli přetrvávajícím bolestem tuto sezónu nezávodil.

Po vynucené roční přestávce náš oddíl opět uspořádal jeden ze závodů Poháru Orlických hor, kterého se zúčastnilo téměř 200 malých závodníků. Závod proběhl na závodní sjezdovce na Martě 1 ke spokojenosti všech a bez komplikací. Sněhové podmínky byly výborné

a díky zapojení našich členů při organizaci vše proběhlo hladce. Závodu se účastnili závodníci z Orlických hor a jejich podhůří, ale i z Vysočiny a také z několika brněnských oddílů.

Na závěr sezóny proběhl tradiční jarní kemp pro malé děti (7 – 12 let) nejen z našeho oddílu a z oddílu TJ Slavoj Teplice n.M., ale také z dalšího oddílu, se kterým spolupracujeme, ze Ski klubu Ústí nad Orlicí. Kemp se konal na chatě Kačenka a ve Skiareálu Šerlišský Mlýn a účastnilo se ho 35 dětí. V rámci kempu jsme uspořádali klubové závody, na které byli pozváni závodníci dalších 5 klubů, s nimiž spolupracujeme.

A jak jsme se zmínili již v minulém čísle, pokračuje také naše spolupráce se Základní školou v Deštném v O.h. V rámci lyžařského výcviku školy pro 1. a 2.stupeň proběhly dva ukázkové tréninky za účasti trenéra našeho oddílu, při němž byly děti seznámeny s některými cvičeními pro zlepšení techniky jízdy, které používáme na oddílových trénincích.

V současné době nás čeká přechodné období, kdy si naši závodníci odpočinou od lyží, občas se půjdou proběhnout, projedou se na kole a budou se věnovat dalším pohybovým aktivitám. Zhruba v polovině května začne přípravné období na další sezónu, které bude zahájeno kondičními testy a poté týdnem lyžování na ledovci. Po návratu začnou opět pravidelné kondiční tréninky všech našich tréninkových skupin.

Gratulujeme všem našim závodníkům k jejich výsledkům v uplynulé závodní sezóně a děkujeme jim za skvělou reprezentaci našeho oddílu!

Dveře do našeho oddílu jsou stále otevřené pro kohokoliv, kdo má zájem o tento krásný sport. Přijímáme do našich řad děti už od ročníku narození 2017, takže neváhejte a přihlaste se, pokud máte lyžování rádi (kontakt: Radka Jakoubková na www.tjdestne.cz). Přidejte se k nám a k naší bezva partě!

Radka Jakoubková (tjdestne@hotmail.cz)

DEŠTENŠTÍ OTUŽILCI

■ Ke sjezdářům, běžkařům, fotbalistům a jiným sportovcům se v Deštném přidali vyznavači další disciplíny – otužilci (pokud se toto počínání dá nazývat sportem). Vše začalo oznámením na nástěnce obce od zaměstnance Michala „Sraz otužilců se koná v neděli v 16 hodin u požární nádrže u Satelitu“. To bylo někdy začátkem podzimu, voda měla 12 °C a zdála se nám strašně studená. Tušili jsme ale, že bude hůř. Scházelo se nás 3 až 6 podle toho jak kdo mohl a chtěl. Již dříve zmíněný Michal, Tomáš a Honza z Dobrušky a postupně já (Zdeněk), farář Jenda, učitel Lukáš a Dobrušky posílil další farář Augustýn. Takže naše tlupa je docela pestrá. Sraz byl změněn na 15. hodinu, neboť koupat se ve studené vodě a ještě potmě, to už je moc. Na chvíli jsme změnili působiště. Jenda objevil nahoře za kostelíkem u sv. Matouše krásné jezírko, kde to nemělo chybu. Vše vypadalo idylicky, teplota vody lezla níž a níž, což by zas tak nevadilo, ale voda začala měnit skupenství. Led šel nejprve prošlápnout, pak klackem rozbít, ale když jsme půl hodiny sekerou dělali díru a pak se chvíli koupali, usoudili jsme, že tudy cesta nevede. Spásu poskytla přehrada na potoce pod sjezdovkami, odkud se bere voda na zasněžování. Po dohodě se zaměstnanci Ski areálu (že jim tu vodu nebudeme vířit a zanášet tak síta) jsme konečně našli místo, které je bez ledu. Ten tam byl jen jednou začátkem ledna, ale to bylo ráno -16°C a přes den -8°C.

A jak naše činnost probíhá? Pobudeme ponoření ve vodě asi 3 – 5 minut, následuje běh a cvičení – vše v plavkách. Všichni se shodneme, že to nemá chybu. Už máme i jméno: Rampušáci. Samozřejmě uvítáme i nové členy, ale chce to začínat postupně v teplejším období. Byli sice i tací, co vlezli do vody v lednu, ale to je docela zdravotně rizikové.

Takže každou neděli v 15. 00 s pozdravem Otužování zdar!

Zdeněk Pleticha

ŠEDIVÁČKŮV LONG 2022

■ Závěrečná tisková zpráva

Datum a čas vydání: sobota 29. 1. ledna 2022, 17.00 hod.

Orlické hory se dnes odpoledne rozloučily se závodem psích spřežení s názvem ŠEDIVÁČKŮV LONG. Jubilejní 25. ročník přilákalo na start celkem 86 závodních týmu z 10 evropských zemí. Pětidenní klání musherů vyvrcholilo dnes tj. v sobotu 29. ledna 2022 nad chatou Kristýnou v Jedlové slavnostním vyhlášením těch nejlepších závodníků. Na poslední etapu se vydalo 57 závodníků. Do cíle v pořádku dorazilo 35 spřežení, 11 běžkařů se psy a 10 bikerů. Tato etapa začínala startem v Pádolí poblíž penzionu Zámeček, kde všichni strávili mrazivou noc se svými psy venku. Bivak je zkouškou jejich odolnosti a odhodlání, protože po několikadenním závodě není snadné ulehnout do sněhu a spát v tak chladném počasí. S jistotou můžeme říci, že se jedná o opravdu náročný sport.

Většinu páteční i sobotní etapy sněžilo a padala na trať hustá mlha. Ani poslední sobotní 33 km dlouhá etapa tedy nebyla jednoduchá. Na délku sice nejkratší etapa, ale v součtu pro delší variantu závodu se jednalo celkem o 314 km, pro kratší variantu 201 km. Což z této akce dělá extrémní a hlavně nejdélší závod v České republice.

Počasí se letos rozhodlo ukázat všem, jak krásná, ale zároveň drsná dokáže zima v našich horách být. Sněhové podmínky a upravené tratě přispěly k hladkému a zdárnému průběhu. Celý organizační tým ukázal, jak za čtvrt století konání tohoto závodu, už je sehraný a jak je důležitá týmová práce pro uspořádání tak velkého a za ty roky světově proslulého závodu.

Nejúspěšnějším závodníkem letošního ŠEDIVÁČKOVA LONGU se stal Roman Habásko se svým dvanáctispřežením sibiřských husky. Gratulujeme.

**Za celý pořadatelský tým
Ředitel závodu Pavel Kučera**

Podrobné informace, výsledkovou listinu a fotografie naleznete na: <http://czechlongtrail.com>

V ORLICKÝCH HORÁCH VYPUKL TAMNÍ MARATON, POSLEDNÍ ZÁVOD ČEZ SKITOUR PŘED JIZERSKOU 50

■ Největší seriál závodů v běžeckém lyžování SkiTour odstartoval svou další zastávku. Orlický maraton má úspěšně za sebou první den závodění, a že to byla podívaná! Sobotní hlavní závod VW Orlický půlmaraton volně v kategorii mužů ovládl Adam Matouš se symbolickým a zároveň celkově nejrychlejším časem 0:51:51. Mezi ženami dominovala Tereza Hujerová, která dvacetikilometrovou trasu zvládla s časem lehce pod hodinu. Celkem jsme v sobotu viděli ve stopě téměř 250 dětských i dospělých lyžníků.

„Jela jsem to vlastně poprvé a byla jsem příjemně překvapená. První kolo se mi hodně líbilo, ve druhém byl brutální kopec, který jsem myslela, že nikdy neskončí,“ smála se po závodě nejrychlejší z žen Hujerová. Na vítězství si ale věřila a s výsled-

kem byla spokojená. „Hrozně mě to bavilo, byla krásně připravená trať,“ pochvaloval si celkový vítěz VW Orlického půlmaratonu volně Adam Matouš. Na oba vítěze se můžeme těšit i příští víkend, protože se představí na Jizerské 50.

Orlický maraton odstartovali v 9:30 nejmladší benjamínci a postupně jsme mohli být svědky všech juniorských kategorií. Přesně půl hodinu po poledni pak vypukl hlavní závod na 20 kilometrů volnou technikou a nejrychlejší závodníci strávili na trati lehce přes padesát minut.

Organizátoři museli na poslední chvíli měnit své plány kvůli popadaným stromům na trati. Vzhledem k náročnosti terénu nešlo stopy kompletně odklidit, a tak vznikl nový okruh. Jeho první polovina se klikatila po loukách směrem nad vesnici Ošerov, druhou část tvořil náročný výjezd pod Kamenný vrch. Divoké počasí se však na první závodní den uklidnilo a běžkaři si nemohli stěžovat. Vál jen mírný vítr a teplota klesla lehce pod nulu, což trať zrychlilo.

Deštne v Orlických horách je tento víkend plný života. Na poslední zastavení seriálu před legendární Jizerskou 50 se sjeli lyžníci z celé republiky, a kromě samotného závodění tak mají možnost doladit svoji formu na příští víkend. Orlický maraton mezitím vyvrcholil zítřejším programem, kdy se můžeme těšit na závody klasickou technikou, a to na ten hlavní o délce 40 kilometrů, ale také na kratší trasy o délkách 10 a 20 kilometrů.

**Zdroj: www.ski-tour.cz
5.2.2022**

GASHERBRUM II (8035 m): SVIŽNĚ A BEZ KYSLÍKU

■ Devátý den poté, co dorazili do základního tábora, stojí na vrcholu pákistánské hory Gasherbrum II (K4). Čeští horolezci Marek Disman a Karolína Grohová zdolali vlastními silami bez lahvového kyslíku třináctou nejvyšší horu světa.

Letošní karákóramská horolezecká sezóna je významně ovlivněna pandemií COVID, v jejímž důsledku nejsou na pákistánských osmitisícovkách početné nepálské komerční expedice. Prošlapávání nového sněhu a případné zajišťování technických úseků fixními lany tak zůstává na jednotlivcích.

Do základního tábora přicházíme klasickou cestou přes ledovec Baltoro, jeden z nejdelších ledovců světa mimo polární oblasti. Každodenní úseky zdoláváme ve svižném tempu, v táboře Urdukas (4200 m) z důvodu aklimatizace jeden den zůstáváme. V průběhu sedmi dnů procházíme kolem hor a štítů, na kterých se dodnes píše horolezecká historie. Muztagh Tower, Chogolisa, Masherbrum, Broad Peak a ikonická K2. Hlavou

se člověku honí všechny ty příběhy, které od malička o těchto legendárních horách a jejich dobyvatelích četl.

Po týdnu jsme v základním táboře (base camp, BC, 5050 m) rozprostírajícím se na moréně pod dominantní stěnou Gasherbrum I. Od pohledu na typickou skalnatou pyramidu Gasherbrum II nás dělí ohromný ledovcový labyrint a několik set výškových metrů. Itinerář je jasný. Dva dny odpočinku v BC, první rotace do prvního výškového tábora (camp 1, C1, 5950 m), tři noci v C1, vynáška do druhého výškového tábora (camp 2, C2, 6500 m), ideálně dvě aklimatizační noci v C2 a návrat na regeneraci do BC. Následně buď druhé kolo rotace, nebo případně opatrný pokus o postup vzhůru.

Realita je ale jiná. V BC se setkáváme se skupinou deseti dalších Čechů z Expedition Clubu, kteří jsou na místě už jedenáctý den a právě se vrátili s rotace, v rámci které se podíleli na zabezpečování technických úseků hory fixními lany a někteří z nich se v rámci aklimatizace dostali až nad C2. Zjišťujeme detaily a ze získaných zpráv ohledně podmínek jsme trochu rozpačití. Zdá se, že pravidelné přísuny čerstvého sněhu a přítomnost malého počtu týmů budou výstup komplikovat.

U snídaně po první noci v BC se shodujeme, že aklimatizace během treku zafungovala a na to, že jsme ve výšce přes 5000 m, se s Karolínou cítíme svěží. Třetí člen našeho týmu, Roman, cítí následky svižného tempa z posledních dní. Kolem oběda už s námi čerti šijou, a tak se všichni tři navazujeme na lano a prostupujeme pár set výškových metrů ledovcového labyrintu, aby se nám konečně ukázal Gasherbrum II ve světle ostrého poledního slunce. Je to nádherná podívaná, o které jsme dlouho snili.

Jíme, spíme a hydratujeme jako bychom byli v našich domácích Orlických horách a Krkonoších, tak na co čekat?! Po jednom dni aktivního odpočinku v BC vyrážíme Karolína a já natěžko do C1. S plně naloženými batohy na zádech se za neustálého pukání ledu a vrzání maček v ranním zmrzlém sněhu propletáme skrz ledový labyrint na trhlinami prošité ledovcové plato, kde nás propichují první paprsky vycházejícího slunce. Následující čtyři hodiny těžkopádného pochodu, přeskakování trhlin a hledání úlevové polohy pro hluboké nádechy. Po šesti hodinách přicházíme do C1, uvaření ve vlastní šťávě. Stavíme stan, rozpouštíme sněh. Hustá mlha nás nutí setrvat celý následující den ve stanu. Snad jen malá procházka pod „Banana Ridge“ vedoucí prudce vzhůru do C2. Během druhé noci v C1 se přidává husté sněžení, a tak z obavy, že nám zapadají stopy mezi trhlinami, se po dvou nocích v C1 vracíme za Romanem dolů do BC.

V BC se dozvídáme, že s ohledem na očekávané „okno“ dobrého počasí se přítomné týmy formují na útok na vrchol. Z našeho pohledu nic podstatného. Nestihli jsme ani jednu plánovanou rotaci, do BC jsme dorazili teprve před třemi dny. Následující den tedy odpočíváme a snažíme se usušit mokré oblečení. Čtvrtek ráno vyrážíme Karolína a já spolu s dalšími týmy znovu do C1. Někteří již počtvrté, popáté. Roman vyráží za námi tentýž den společně s místním vojákem, kterému slíbil, že ho dovede do C1. Cesta ledovým labyrintem už pro nás není neznámá, trhliny na horním platu se změnily, ale už nás tolik neděsí.

V C1 se pečeme v ostrém odpoledním slunci. Rozpouštíme sněh, vaříme. Ostatní opravují sněhem zapadané stany. Ve čtyři hodiny ráno následujícího dne už zase cpeme

věčně navlhle spacáky do batohu a vyrazíme směr C2. Pověstný hřeben Banana Ridge je překvapivě příkrý, navíc zapadaný čerstvým sněhem. Po šesti hodinách dřiny už ve stisněném prostoru C2 jasně vymezeném hřebenem, trhlinami a svahem, vyhrabujeme lopatou prostor na náš malý útočný stan. Nebe je modré, nálada dobrá.

Vibrace hodinek mě budí následující ráno v pět hodin. Zatřepu hlavou do stran – nebolí. Tep standardní, dýchá se dobře. Karolína potvrzuje stejný stav. Není co řešit, v rámci aklimatizace budeme vděční alespoň za jednu noc v C3 (camp 3, 7050 m), a tak balíme a vyrážíme spletitou cestou mezi ledovými séraky do C3. Výhledy jsou nádherné. Dohlédneme až na morénu do BC, blíže pod námi jsou vidět barevné tečky stanů v C1.

Další dlouhé hodiny dřiny jsou za námi. Hrabeme polici na stan v zasněženém svahu C3, nad námi se tyčí mohutná skalní vrcholová pyramida Gasherbrumu II, sousední Gasherbrum I máme před sebou jako na dlani. Při fyzické zátěži je výška 7050 m znát, jinak se cítíme překvapivě dobře. Od našeho příchodu do BC uplynulo 8 dní a my sedíme před stanem v C3 a užíváme si překrásné výhledy. Zapadající slunce barví okolní vrcholy do neskutečných barev, blížící se linie stínu přináší prudké ochlazení. Řešíme, co dál. Podle všech pravidel i našeho itineráře dává smysl jediné. Brzký ranní sestup, ideálně až do BC. Regenerace, hydratace, sledování předpovědi a vyčkávání na vhodné počasí. Ale vždyť se cítíme dobře! Celé je to skládanka se spoustou kostiček. Fyzická kondice, psychická kondice, počasí, sněhové podmínky, vítr, mráz, kvalita spánku posledních nocí, objem vypitých tekutin a snědeného jídla, odřená ramena z pětadvacetikilového batohu, počet hodin na úmorném slunci, minuty zmrzlých rukou při manipulaci bez rukavic, do krve popraskané rty a jazyk, spálené uši, odřený zadek, vysušené hrdlo, nehojící se trhlina na dlani, propocené a náhle zmrzlé nohy.... a nad tím vším hlava. Stav mysli, odhodlanost bojovat o vrchol a míra ochoty vpustit si do hlavy myšlenky na komfort a absurdnost celé situace.

Hodinky hlásí jednu hodinu ranní, hlava nebolí Karolínu ani mě. Na nebi svítí hvězdy a pod skalní pyramidou už jsou vidět světélka těch, kteří k vrcholu vyrazili před půlnocí. Zapínáme sedací úvazky, obouváme mačky a krátce za partou našich kamarádů z Expedition Clubu vyrážíme z C3 směr vrchol, od kterého nás stále dělí tisíc výškových metrů. Po třech stech výškových metrů jsme na úpatí skalní pyramidy. Procházíme místem posetým torzy stanů. Čtvrtý výškový tábor (camp 4, C4, 7300 m) se nevyužívá právě pro svou větrnou expozici. Traverz pod skalním štítem je nekonečný. Při pohledu z ledovce by člověk neřekl, že může být tak úmorně dlouhý. Nabíráme v něm dalších přibližně 200 výškových metrů a sněhovým žlabem mezi skalami dolézáme na sněhové plato pod posledním sněho-ledovým svahem vedoucím k vrcholovému hřebeni. V hlavě už jsme oba přepnuli z aklimatizačního výstupu na surový boj o vrchol. Avšak s výhodou toho, že pokud nás výška nebo jakákoli jiná komplikace přece jen donutí otočit se k sestupu, máme ještě dost času a dosažení takové výšky nám významně ulehčí následný pokus o vrchol.

Firnový svah místy s ledovými plotnami zvedající se až v čerstvým sněhem zapadaný vrcholový hřeben. Mačky na předních hrotech, ale jeden cepín v ruce pohodlně stačí. Noha před nohu, dvacet opatrných kroků přes úzký hřebínek a posledních pár desítek

výškových metrů vzhůru než se otevře ta krásná podívaná do všech světových stran, s karákóramskými horskými velikány nadosah.

Devátý den poté, co jsme dorazili do základního tábora, stojíme Karolína a já na vrcholu Gasherbrum II ve výšce 8035 m, kam se nám podařilo vystoupit vlastními silami bez pomoci vůdců a nosičů a bez použití lahvého kyslíku. Je to nádherný pocit. Navíc v den Romanových narozenin, který touto dobou doplňuje do C1 zásoby jídla a plynu v domnění, že se budou hodit na vrcholový pokus o týden nebo dva později. Fotíme, Romanovi natáčím video s narozeninovým přáním a s ohromnou euforií sestupujeme zpět do C3.

Následující den se kazí počasí a my se zapadajícím sluncem sestupujeme až do C1, odkud se s východem slunce definitivně stahujeme zpátky do BC.

Asi nám to nedochází ještě ani v BC. Vylezli jsme první „osmu“ a navíc v tak krátkém čase! Slavíme a odpočíváme. Třem našim českým a slovenským kamarádům z Expedition Clubu se podařilo dosáhnout vrcholu hory ve stejný den, a tak společně probíráme vše, co nás na vrcholové cestě potkalo. Jsme vyčerpaní, ale spokojení.

V následujících třech dnech sestupujeme přes sedlo Gondogoro La (5600 m) krásným údolím do kempu Saicho (4300 m) a poté do vesničky Hushey (3160 m), odkud se Land Roverem vracíme zpátky do Skardu.

Moc děkujeme všem, kteří nám drželi pěsti a mysleli na nás!

Brzy na viděnou v horách anebo na skalách!

Marek Disman

Zpravodaj obce Deštné v Orlických horách je od roku 2018 k dostání zdarma. Pokud jste využívali zasílání zpravodaje poštou, po úhradě poštovného vám jej budeme nadále zasílat.

Deštník si lze objednat:

osobně na obecním úřadě, e-mailem na adrese: obec.destne@onet.cz nebo SMS na telefonu: 702 004 318.

Tak budete mít své číslo zajištěno.

Deštník – zpravodaj obce Deštné v O. h.

Periodický tisk územního samosprávného celku.

Registrován Ministerstvem kultury ČR pod reg. č. MK E ČR 11921

Vychází zpravidla 4x ročně, náklad jednoho vydání je 300 kusů.

Uzávěrka tohoto vydání byla 15. února, uzávěrka dalšího čísla je 15. května 2022.

Otištěné příspěvky mohou být stanoviskem autora a nemusí vyjadřovat postoje vydavatele!

Redakční rada:

Jaromír Meier, Lenka Zábranská (LZ), Mgr. Václav Vojtěch (W).

Adresa redakce: Obecní úřad, 517 91 Deštné v Orlických horách č. 61

tel.: 494 663 187, fax: 494 663 187

e-mail: obec.destne@onet.cz

Vydává obec Deštné v Orlických horách.

Toto číslo vyšlo v dubnu 2022.

Smíšené pěvecké sbory
JAROMÍR z Jaroměře
a **CARMINA ALTA**
z Rychnova nad Kněžnou
vás srdečně zvou

na

JARNÍ KONCERT

v **pátek 29. dubna 2022**
od **18.00 hod.**

Kostel sv. Máří Magdaleny

Deštné
v Orlických horách

vstupné dobrovolné

INTERNET + MOBIL + PEVNÁ + TV

Internet na doma 20 Mb/s

102 TV kanálů *

Mobilní volání 1,- Kč / minuta

Pevná 0,60 Kč / minuta

390,- / měsíc

* pro příjem TV je nutná chytrá televize (LG, Samsung, Panasonic, Hisense, AppleTV nebo jiná se systémem androidtv. Případně je možné dokoupit IP set-top box

dostupnost služeb:

Deštné v Orl. h
Olešnice v Orl. h.
Sedloňov
Sněžné
Lomy

web: www.onet.cz
+420 492 601 600